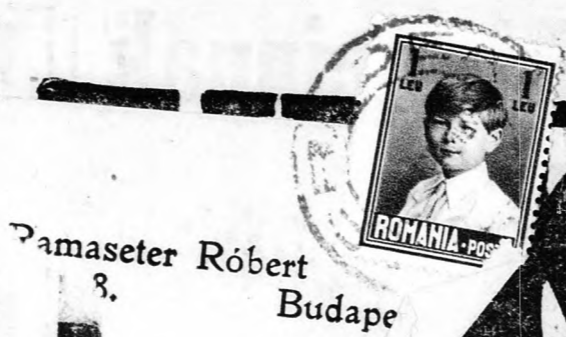

SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1-77
Ejeli telefon (nyomda) 2-02
KIALÓHVATAL TELEFON: 9-77
Str. Baron L. Pop 10
ELŐFIZETESI ÁRAK:
Egész évre
Félévre
Negyedévre
Egy órára
Diszkontó
X évfolyam * * * * *
1929 Március 27 Szerda
* 5689 év II. Adár 15 *

Ara 5 lej

Pamaster Róbert
Budape

KELELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Kolozsváron hirdetések a
Rudolf Mosse S. A.
Str. Reg. Maria No. 36. Tel. 4-13
és a
LLOYD EXPRESS
Str. Gelu No. 20. Telefon 14-55
hirdetési irodák vesznek fel

Az első nyersmèrleg

Vasárnap este ünnepi akkordok között bezárultak a parlament kapui. A Maniu-kormány parlamentje az első alkotás lázában végzett munkája után megérdemelt pihenőre tér. Es mindjárt le is kell szögeznünk, hogy nemcsak a parlament négytónapi tevékenysége, de maga a kapuzárás is egészen rendkívüli körülmények között történt meg, olyan körülmények között, melyek világosan és félreérthetetlenül jelzik azt a mélyreható változást, amely az ország közéletében, politikai, gazdasági és morális orientálódásában is a négy hónap alatt lezajlott. A képviselőház munkájának utolsó perceit az új bányatörvény megszavazása foglalta le. Ez a szavazás azonban nem az engedelmis és aláztos többségi képviselői kötelesség teljesítése volt, hanem ezenfelül egy impozáns politikai demonstrációvá szélesedett. A bányatörvényre, — amely a legélesebben vonja meg a liberális és a nemzeti parasztpárti gazdaságpolitika közötti demarkációs vonalat, Maniuval az élén a kormány összes tagjai is leadták szavazataikat a képviselők tomboló tapsvihara közepette. E meinek említsük meg azt is, hogy a hazautazó honatyák az eddigi liberális és avereszkanus szokásokkal szemben sem ingyen cukrot, sem ingyen cigarettát nem vittek magukkal a tarsolyukban...

Nem fér kétség hozzá, az elmúlt négy hónap munkája egy új éra kezdetét jelenti az ország gazdasági életében. Gondoljunk csak arra, hogy ez a parlament ratifikálta végül a külföldi kölcsönt ratifikálta a Litvinoff-paktumot és néhány olyan törvényt hozott tető alá, amelyek kétségtelen bizonyítékai annak, hogy a nemzeti parasztpárt energikusan szakított a multtal és lázasan dolgozik a liberális párt által inaugurált szerencsétlen gazdaságpolitikai romjainak eltakarításán. Intézményesen törvényekbe foglalva választja a kormány azokat a gazdasági koncepciókat, amelyeket az ellenzéki hirdetett és amelyek szakítva az eddigi szektarizmus és hamis nacionalizmus jelszavaival — belligszkedni kívánnak a modern gazdasági élet ritmusába. A kommercializációs törvény, az iparkamarai törvény és különösen a bányatörvény egészen új struktúrát adnak gazdasági életünknek. Az új munkatörvény pedig — különösen a régi királyságban valóságos forradalmat jelent előrehaladott principiumaival. Távol áll tőlünk azt állítani, hogy ezek a törvények tökéletesek. Es naivitás volna, ha azt hinnék, hogy e törvények azonnali gyógyulást hoznak az ország közéletének sebére. De a multtal való szakításnak, egy szélesebb látókörű gazdasági és szociálpolitikának kétségtelen tanujeljei. Es kár volna, hogy — mint annyi más törvény — ezek is papíron maradnának és megvalósításukban megtömrének az államgépzet szörnyű nehezen mozgó kerekein.

A nemzeti parasztpárt tehát a parlament első négyhónapi munkáját feltétlen sikereként könyvelheti el. Eltekint-

ve néhány kisebb-nagyobb zökkenőtől, mint például a türelmetlen többségek és Junian közötti konfliktus és az Alevra ellen demonstrációk — a tárgyalások néha igen nívósak voltak. A liberális párt kevésszámú reprezentánsai eleinte megpróbálták felvenni a harcot az általuk teremtett gazdasági és politikai törvényhozás lerombolása ellen, a bányatörvénynél azonban rezignáltak elégedtek meg azzal, hogy nyilatkozatban szögezzék le Bratianu Vintila és Tancred Constantinescu leküzdhetetlen elkéserségét az új rezsimmel szemben. Ha tör-

téntek is hibák az első négy hónap alatt ha az Alevra lemondása körüli bohrány nem is a legoportunusabb pillanatban érkezett, ellenfelei is elismerik az új kormányt, hogy az adott katasztrófálisan rossz viszonyok és lehetőségek között jóval a várakozáson felüli munkát végzett. Maniu körültekintése megakadályozta azt, hogy a kormányzati rutin hiánya súlyosabb zökkenőket idézzen elő.

Am mindaz, amit az új kormány eddig végzett, csak elenyészően csekély része annak a munkának, amely a Maniu-kabinet vállaira hárul. Es himni seretnők, hogy az első sikerek megadják majd a kormányt az erkölesi

erőt és autoritást ahhoz, hogy a korrupcióval szemben radikálisabban és kémeletlenebbül léphessen fel és last but not last — a gyakorlatba illesse át az a programot is, amelyet az ellenzékben a kisebbségekkel szemben magáénak vallott. A kisebbségi törvény még mindig csak ígélet és az utóbbi időben feltűnő nagy hallgatás mutatkozik az állampolgársági törvény körül is, amelyet jogfosztott emberek tizezrei várnak már türelmetlenül. Es kitől várják a kisebbségek igazságukat, ha nem attól a kormánytól, amely az igazságosság jegyében vette át a kormányzást. Es attól a parlamenttől, amelyet a köz szabad akarata választott meg?

Az új vasutvonalakat németek, az országutakat pedig angolok fogják ujjáépíteni

(Bucuresti-Bukarest, március 26. Az Új Kelet tudósítójától.) Tudvalevő, hogy a stabilizációs kölcsön egy részét a kormány a vasúti teherszállítás és személyforgalom megjavítására kívánja fordítani. Ennek érdekében a CFR vezérigazgatósága nagyszabású beruházási programot dolgozott ki, amelyben több elsőrendű fontosságú új vasutvonal építése szerepel. Az új vasutvonalak, amelyek megépítéséről a kormány a Julius Berger világszerte ismert német magánépítési vállalattal folytat tárgyalásokat, a következők:

Brassó és Buzau között kettősvágányú vonal, amelynek építése 4,5 milliárd

lejbe fog kerülni.

Nádas és Zilah között kb. 800 millió lej költséggel.

Kisilva és Dornavaia között 1,5 milliárd lej költséggel.

Bumbesti és Livezeni között egymilliárd lej költséggel.

Kisenev és Sacaidac között 500 millió lej költséggel.

Az összes vonalak megépítése hitelbe történne, amelyet 8 százalékos kamatozás mellett 12 év alatt kell kifizetni. A fizetés a munka arányában, megfelelő összegű kötvényekkel fog törtènni. A német vasutépítő vállalat április elsejéig kért opció

a nagyarányú vállalkozás elfogadására. A kormány meg akarja kötni a szerződést, hogy el ne veszítse a munkaidőt. A felsorolt vasutvonalakat öt év alatt fogják befejezni.

Az „Adoverul” értesülése szerint a kormány egy angol konzorciummal kölcsöntárgyalást folytat az ország összes utjainak ujjáépítésére vonatkozólag is. Az angol vállalat fogja az építési eszközöket, a kormány által megállapítandó terv szerint román munkásokkal és ezzel a munkanélküliség problémája is megoldást nyerne. Kormánykörök optimisták a kölcsön realizálását illetőleg.

Káprázatos pompa közepette helyezték örök pihenőre Foch marsall holttestét az Invalidusok templomában

Sűrű ködben ment végbe a nagy temetés

Páris március 26. Kora reggeli napsütés után sűrű köd borult a francia fővárosra. A Notre-Dame előterében és a környező utcákon már nyolc óra előtt sűrű tömegekben vonult fel a Foch marsall temetésén részvételre szándékozó közönség.

Féltíz órakor kezdődött a Notre-Dame székesegyházban a gyászszertartás, melyet Dubois bíboros, Páris érseke pontifikált nagy papi segédlettel. A téren és a környéken végeláthatatlan embererdő. Páris többi kerületei ezzel szemben teljesen kibaltak. Irodák, gyarak, kereskedések zárva.

A gyászszertartásnak féltizenegykor vége. A Beethoven gyászinduló hangjai mellett ágyutalpra helyezik a koporsót s megalakul a temetési menet. Elöl kürtösök és a köztársasági gárda osztagai haladnak díszben, utánuk Pá-

ris városparancsnoka. Ezután következnek a menetben a volt szövetséges államok katonai küldöttségei, majd a hadviseltek küldöttsége. A gyászkoesi előtt vezetik a marsall lovát, utána következnek a három pár koromfekete mén által vont gyászkoesi két oldalán díszbe öltöztetett gyalogoskatonákkal. A tábornagy kitüntetéseit tizenkét katonatiszt viszi a menetben. A gyászkoesi után a gyászoló család haladt, utánuk a kormány tagjai és a polgári előkelőségek hosszú sora. A menetet katonai csapatok zárják le. A gyászszertartás végén, a temetési menet kialakulása előtt megszólaltak a francia főváros összes templomának harangjai s a menet a harangok zugása, harsonák hangjai és gyászindulók mellett vonult el a párisi városháza előtt. Amikor a gyászmenet a Strassbourg-szoborhoz ért, 24

ágyulövés dördült el annak jeléül, hogy a nemzet halottját temetik. Az Invalides dómja felett akkor már repülők raja keringett s a repülők mindaddig a főváros levegőtere felett maradtak, amíg a temetés véget nem ért.

Az Invalides előtt a koporsót leemelték a gyászkoesiről s újra katalakra helyezték. Ekkor lépett a koporsóhoz Poincaré miniszterelnök s elmondotta a temetési aktus egyetlen gyászbeszédét. A miniszterelnök visszapillantást vetett a marsall egész pályafutására és méltatta jellemes vonásait és felledhetetlen érdemeit.

Ezután a kivonult katonai alakulatok díszmenetben tisztelegve vonultak el a koporsó előtt, melyet a tisztelegés befejeztével beszállítottak a dómra s örök nyugalofra helyezték Turennes koporsója mellé.

Lássa el magát idejében **husvétii öntözö- és illatszerrel-kölnivizzel**
Rózsa M. Royal drogeriából Főtér 26 (Hintz-gyógytár mellett). — Nézze meg a kirakato mat

Egy kosár palesztinai gyümölcs Einsteinnak

Kurt Blumenfeld és Ussischkin levele Einstein professzorhoz

(Berlin, március 26. Az Uj Kelet tud.)
Einstein professzor ötvenéves jubileumát meleg ünneplésekkel tették emlékeztetéssé mindazok, akik a nagy gondolkodó világszemléletéhez és érzésvilágához közel állanak. Ez utóbbiak között első helyet foglalnak el Németország cionistái, akiknek nevében Kurt Blumenfeld a „Zionistische Vereinigung für Deutschland“ elnöke a következő levelet küldötte egy kosár Erec Jisraelelől származó gyümölcs kíséretében:

Igen tisztelt és kedves Einstein professzor ur!

A hála és barátság értelemeivel üdvözölöm önt a mai napon. Egészséget és erőt kívánok önnek új alkotásához. Önt megismerni boldogságot jelentett számomra és minden önnel való együttlést örömteljes és eleven emléket jelent számomra. Önnek is éreznie kell, hogy a világból, amely a zsidó nép számára otthon akar teremteni Palesztinában az igaz szeretet meleg áramát ömlik ön felé. Mi, cionisták úgy érezzük, hogy ötvenedik születésnapja alkalmával tudomására kell adnunk, hogy az ön munkásságának legszebb teljesítményei közé tartozik a mi művészetünkben való részvétele. Ussischkin levelet ír önnek és ez a levél kifejezi azt, amit közülünk sok ezren éreznek. Az Einstein-erdőre eddig ismert és névtelen tisztelők részéről ezer fat ajándékoztak. A Keren Kajamer németországi központja szerény ajándékkal kedveskedik önnek, egy kosár gyümölcselel. A héber fölirat megmondja, hogy a gyümölcs útján Erec Jisraelel küldi önnek üdvözlését ötvenedik születésnapjára. Palesztina útjának emlékére pedig néhány nap múlva albumot fognak küldeni önnek Erec Jisraelelől való képekkel.

Hüszorral és nagybecsüléssel

Kurt Blumenfeld.

Einstein a következő levélben válaszolt:

Kedves Blumenfeld ur!

Örömmel és megilletődéssel vettem a művésziessé diszített kosarat szeretett országunk gyümölcseivel. Annak szimbolizálomként látom ezt, hogy a súlyos munka és a forró igyekezet ime csakugyan gyümölcsöt hozott. Reméljük, hogy Erec Jisraelelben az emberek, a tradíciók és dolgok olyan valódiak lesznek, mint ennek a kosárnak a tartalma.

Köszönöm kedves Blumenfeld ur, az ön meleg szavait. Tudom, hogy Erec Jisraelel szent ügyének érdekében kifejtett kevés munkámat módfelett túlbecsülik. Emberekre hatni vagy pláne őket vezetni, ez az adomány egyáltalában nem adatott nekem. Ha van valami, amivel hatni tudok, az egyenlő személytelen megismerés, amikben az élet folyamán részem volt.

Szívélyesen köszöntöm és üdvözölöm önt!

A. Einstein.

M. M. Ussischkinnek Einstein professzorhoz intézett föltte érdekes levele így hangzik:

Nagybecsült Professzor ur!

Sok gratulációs levelet irtam életemben jubileumokra egyénekhez és intézményekhez. De ciheteli nekem, hogy soha még gratuláló irás annyira örömet nem okozott nekem, mint a mai. Nyíltan megmondom, nem a zseniális tudóst üdvözölöm önben — ezt tegyék mások — én önben a zsidót köszöntöm, aki a mi történetünkben fordulópontot jelent. Négyezer éves történetünkben nagyszámúban voltak zseniális embereink, de olyan világhíres férfiak, akik zsidókkal és a zsidóság érdekeivel kötődtek össze életüket, csak akkor éltek, amikor mi magunk is önálló nép voltunk saját országunkban. Mózes, Jezsajas, Jeremiás, Dávid király meg van örököve az emberiség történetében, de egyúttal a zsidó nép történetében is. Amióta országunkat elhagytuk, szintén számos zseniális férfi támadt közöttünk. Am ezek vagy csak a zsidóságon belül voltak nagyok, de ismeretlenek

voltak az általános világ történelmében, vagy pedig híresek voltak a világban, de saját népükre mitsem jelentettek, sőt ártottak nekünk. Nem akarok neveket említeni, de nem lesz nehéz kitalálni őket. És amit mondtam nemcsak elhátakra szól, hanem sok tekintetben, talán az élőkre is.

Es ekkor jött Ön és új lapot illesztett a mi történetünkbe. Zseniális férfi és kitűnő tudós, akit az egész világ csodál, aki büszkén vállalja magát a zsidó nép fiának, követeli Zsidóország ujjaépítését és hisz a zsidó jövőben.

En a magam személyében olyan szerencsés voltam, hogy láthattam Önt ebben a megvilágításban először a nagy meetingeken Amerikában, ahol Ön nemzeti követeléseinket proklamálta és jelen volt a Cotim hegyén, ahol Ön tartotta a héber egyetemen az első felolvasást. Amikor nemzeti héber nyelvünkön kezdte beszédét, a jelenvolt zsidók szemei könnyekkel teltek meg és a nemzsidók esodalkozással néztek fel a mesterre, aki a tudomány legmagasabb problémái mellett hirdette a zsidó nép és kultúrájának örökérvélőségét.

Biztos vagyok afelől, hogy ötvenedik születésnapja alkalmával zsidó testvérek millióinak szíve erősebben ver az Öngt való szeretetben. Abban a reményben, hogy Ön még hosszú-hosszu éven át működni fog töretlen fizikai erőben és büszkessége lesz a világnak és a zsidó népnek, kívánok Önnek sok boldogságot, mely tisztelettel!

M. Ussischkin.

Fiók 1: Str. Memorandului 25. Tel. 25.
Fiók 2: C. Reg. Ferdinand 32. Tel. 159.
Fiók 3: C. Reg. Ferdinand 77. Tel. 342.
Fiók 4: Str. Regina Maria 27.

Örömei kalács, diós, mákos patkó, naponta háromszor friss vajassütemény házhoz szállítva!

Anna Jakobovitz kolozsvári vendégjátéka

Vasárnap este a Jakobovici házaspár vezetése alatt álló jiddis színtársulat Kolozsváron vendég szerepelt egy amerikai drámában, amely — ezt előre kell hangsúlyozni — minden fajsúly nélkül való, de alkalmas volt arra, hogy Jakobovici Anna ezúttal is megmutassa azt a hatalmas drámai erőt, ami a jiddis színművészetben szinte egyedülálló. Egy megöregedett leány szerepét játssza, akinek jóhiszeműségével és szegénységével valamikor egy hímpellér visszaült. A leány magában hordta titkát és minden jóra való kerőt visszautasított. És egyszer megjelenik nála a csábító. Eljegyzi magát a leány hugával, aki szintén nem sejtette leendő rének benső tragédiáját. Az idősebbik leány eszelőssé válik, amikor a férfi láttára a borzalmas emlékek felfakadnak. Előbb csak csendesen, eltompultan sir és jajveszékelt, azután egyre erősebben urra lesz felette a fájdalom. A srásában, a kezei mozdulatában, a vonaglásában egy evisztelt világ jajdul fel, ami mindenkit a vele való sirásra készlet. A második felvonásban a nő már örvöng. Ezekben a jelenetekben gyakran a felemelésesség, grand gougnoi borzalmakig fokozódik Jakobovici Anna játéka. A néző megre meg ettől a jelenettől, de a diva művésziessége ezeket az érzéseket át tudja nemesíteni igaz artisztikummal és az emberek nem távoztak a színházból a borzalmak érzésével.

Hétfőn este más oldalról ismertük meg Anna Jakobovicit, aki énekes vigyélékben mutatkozott be. A művésznő, aki az előző este drámai erejével rázza meg lelke gyökeréig a közönséget, ezúttal megkacagatta az embereket humorával és elbájolta őket énekével. Serke kozák neve a színműnek. A kozák nem egy bösz harcos, hanem egy rámenős eszlédleány, aki ur a házban és azonfelül össze-vissza gabalyítja a családi eseteket, intrikát, ügyeskedik terrorizál és kilykít: szóval hálg munkát ad egy teheléses színésznőnek. Anna Jakobovici temploménekét énekel, majd ügyes kuplekat. A közönség mindkét estén tomboló tapsaj hódolt ennek a kiváltságos színpadi tehetségnek. (sz. 1.)

— Tüntető a monacói fejedelem ellen. Bécsből jelentik: A monacói fejedelem monte-carliói palotája előtt tegnap nagy tüntetések voltak, melynek során a karhatalom kénytelen volt fegyverét használni. A riasztó lövések után a tüntetők szétszaladtak. A fejedelem kiáltványban fordul elégedetlenkedő néphez és beigéri az új választásokat.

Lemond Primo de Rivera?

Madrid, március 26. — Spanyol politikai körökben komoly verzióként merült fel az a hír, hogy Primo de Rivera a barcelonai és sevillai világiállítások lezajlása után lemond diktátori tiszteről. A diktátor hirszerint kijelentette, hogy a barcelonai tüntetések és a katonai lázadások nagyon kimerítették s

ma már nem érzi magát annyira fiatalnak, hogy újabb öt évre kérje a királytól diktátori kinevezését.

Primo de Rivera lemondása esetén ismét katonai uralom következne Spanyolországban, melynek élén két tábornok állana.

DR. HERZL TIVADAR

ŐSÜJORSZÁG (ALTNEVLAND)

REGÉNY

HA AKARJÁTOK NEM MESE : : :

FORDITOTTA: MÄRKUS ALADÄR

Ara füzve 120.— lej, diszkötésben 240.— lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

HIRDESSZEN AZ UJ KELET-en

Schollack-ban, mindenféle műanyagok, Románia legelső beszerzési for. asz. Ullmann József és Fia festékek vegyáru import ORADEA.

Butorárleszállításra

határoztuk el magunkat, hogy üzemi munkasait foglalkoztathassuk, ha tehát

olcsó és jó butort

Büsenderfer, Stingl, Wirt, Productivgenossenschaft és Hoffmann

zongorát, pianinót,

akár vásárolni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg

Székely és Réti

butorgyár rt.

hatalmas raktárait. Hiteles képes egyéneknek kedvező fiz. tési feltételek

7000 70 Sztojka ásványvíz 5000 50

A legjobb gyógy-, bor- és asztali víz. — Kérje mindenütt. Megrendelhető: Pollák Károly Targul-Lápusului, jud. Someş.

Róma, m...
cium akk...
léka lesz...
sítőben na...
tartása me...
mint nyole...
ben alig...
zatot adal...

Mussolini...
táviratok...
Mussolini...
volt. A né...
akarta de...
akarattal...
a javára...
ha nem né...
De lassul...
lójában? M...
nem volt...
nem, mert...
amely a j...
testületét...
választása...
vázás felad...
állítva. A...
hivatalos...
összes kö...
tehat nem...
szavazólaj...
janak erre...
amugy sem...
nem is volt...
vázás abba...
amelyiket...
nem" volt...
jék az urn...
választók...
got nem ke...
den huszon...
zennyolc...
szidkátus...
korlatozta...
Az általuk...
parlamenti...
féle alkotm...
egész Kama...
mint a fasc...
pódiumának...
sorkára kide...
tehat körül...
jetoroszors...
Mussolini...
hoz hasonló...
a nép akara...
világ tisztá...
akarattal az...
a prefektus...
gából a hiv...
kiderül, am...
csusztott az...
elismerő kö...

Ép

Értesitem...
közönség...
vaszi u...

Burb

Tren...
Kesz...
spo...

NEU

férfi- és...
Cluj, Pi...

Tava

Nyolc és félmillió szavazatot adtak le a fascizmus fentartása mellett

Százharmincezen szavaztak a fascizmus ellen

Róma, március 26. A tegnapi plebiszcitum alkalmával a választók 90 százaléka leszavazott. A választók megsemmisítően nagy többsége a fascizmus fentartása mellett adta le szavazatát. Több mint nyolc és félmillió szavazattal szemben alig 130 ezer fascistaellenes szavazatot adtak le.

Mussolini miniszterelnök elismerő körlevélrel intézte a prefektusokhoz. Mussolininek tehát aranyvasárnapja volt. A népszavazás, amellyel a Duce azt akarta demonstrálni, hogy nem a népakarat ellenére tartja fenn a fascizmust, a javára „dönt el.” Valóban ez a látszat, ha nem nézünk jobban a dolgok mögé.

De lássuk csak, hogy áll a helyzet valójában? Mindenekelőtt ez a választás — nem volt választás. Elsősorban azért nem, mert az új Kamara négyszáz tagja, amely a jövőben az olasz törvényhozás testületét fogja alkotni és amelynek megválasztása szintén a vasárnapi népszavazás feladata volt, már régen össze van állítva. A nevük már régen megjelent a hivatalos lapban és kiplakátróztatták az összes községházakon. A szavazóknak tehát nem volt egyéb dolguk minthogy szavazólappjukkal igent vagy nemet mondanak erre a listára. Más választásuk amúgy sem lehetett, minthogy más lista nem is volt forgalomban. Az egész szavazás abból állt, hogy két cédula közül, amelyiknek egyikén „igen”, a másikon „nem” volt írva, — valamelyiket bedobták az urnába. Az egész ország egyetlen választókerületet képezett. A választójogot nem korlátozták különösebben. Minden huszonegyéves nőtlen és minden tízenyolc éves nő olasz, aki tagja a fascista szindikátusoknak. — szavazhatott. Annál korlátozottabb a szavazók politikai joga. Az általuk most megerősített négyszáz parlamenti képviselőnek ugyanis semmiféle alkotmányozó joga nem lesz és az egész Kamara nem tekinthető egyéneknek, mint a fascista nagytanács irodájának és pódiumának, amelyről Mussolini és vezérek kidoboltatja beszédeit. A helyzet tehát körülbelül ugyanaz, mint Szovjetországban.

Mussolini három nap óta — a királyhoz hasonlóan — azzal dicsekedhet, hogy a nép akaralából ül a helyén. Az egész világ tisztában van azonban ennek a népakaratnak az értékével. A plebiszcitumot a prefektusok irganyították, amint az magából a hivatalos kormányjelentésből is kiderül, amelybe megdöglőn belecsúsztatták a mondatot, hogy Mussolini elismerő körlevélrel intézte a pre-

fektusokhoz. Ezen a választáson nem is szerepelt ellenzék, mert az ellenzék évek óta száműzetésben él Franciaországban, akik pedig odahaza vannak még, azok a legszigorúbb ellenőrzés alatt állanak. Ellenben nem hagyható figyelmen kívül

az a fontos körülmény, hogy a „népszavazás” megtartása előtt Mussolini gyorsan kibékült a Vatikánnal és ezzel biztosította a papok szavazatát.

Azt, hogy Olaszország és a fascizmus valóban ugyanaz, — csak egy teljes poli-

Cipő elegáns, tartós, olcsó.
Kapható minden jobb üzletben!!

litikai szabadságban végbemenő választás dönthető el. Egy ilyen szabad választásnál azonban éppen arról a diktatórikus rendszerről kellene Mussolininek lemondania, amelyekre egész uralma felépült.

Ford és Edison Romániába jönnek

Pénteken érkeznek Londonba, ahol egy hónapig maradnak.

London, március 26. Henry Ford, a világhírű autómobilgyáros Thomas Alva Edison társaságában a legközelebbi napokban Európába érkeznek. Ford és Edison a Berengaria óceánjáró fedélzetén teszik meg az amerika-európai utat. Péntekre várják őket Londonba, ahol ünnepélyes fogadtatást készítenek elő a számukra.

Ford és Edison az előre megállapított utiterv szerint egy hónapot töltenek az angol fővárosban, ahonnan Párisba, Berlinbe, Bécsbe, Budapestre és Bukarestbe fognak ellátogatni. Az autómobilkirály

európai útjának célja új felvívő piacok megszerzése. A detroiti Ford-művek, mint ismeretes, Amerika autósükségletének mintegy kilencven százalékát fedezik, a General Motors Company egyre erősödő konkurenciája azonban arra kényszerítette Fordot, hogy az óvilágban is népszerűsítse gyártmányait. Az autómobilkirály hír szerint több európai államban autógyárat akar alapítani, így többek között a tervvel foglalkozik, hogy Romániában is gyártelepet létesít.

Ford és Edison európai körutjuk során az eddigi tervek szerint májusban vagy

juniusban jönnek Bukarestbe, ahol néhány napot fognak tölteni.

Fordot és Edisont régi meleg barátság szálai fűzik egymáshoz. Ismeretségük kezdete még abból az időből datálódik, amikor Edisont az egész világ megrögzött fantasztának tartotta, Henry Ford pedig egy öt munkást foglalkoztató, apró műhelynek volt a tulajdonosa. Ford és Edison európai tartózkodásukat fel fogják használni arra is, hogy az óvilág közgazdasági életének vezető személyiségeivel megbeszéléseket folytassanak.

Az óriás Zeppelin elindult Földközi tengeri útjára

Bukarest fölé ma nem érkezett meg a léghajó

Berlin, március 26. A friedrichshafeni léghajóalkomásról jelentik, hogy a Graf Zeppelin vasárnapról hétfőre virradó éjjel 12 óra 50 perckor jó légköri viszonyok mellett elindult földközi-tengeri útjára. Éjjel két órakeret átrepült Konstanz háromkor Bazel fölé és reggel nyolckor Marseille mellett elérte a Földközi-tengert. Délelőtt féltizenkettőkor Korzika fölélt volt és délután háromkor egész alacsonyán repült el Róma fölé, melynek lakossága háztetőkről és a város szabad területeiről nagy lelkesedéssel üdvözölte az olasz repülőgépektől körülrajzott és a tiszta légkörben gyönyörű

látványt mutató óriási léghajót. Rómából déli irányba vette az útját és este félhatkor Nápoly fölé repült el, ahol a város lakosságának lelkes ujjongása közben több kört írt le mélyen a Vezuv fölé.

Az utolsó jelentések szerint az óriási léghajót Korfu fölélt látták, ahonnan déli irányba vette az útját Egyiptom és a Földközi-tenger felé. Visszafelé vezető útjában érinteni fogja Konstantinápolyt, Szófiát, Bukarestet, Belgrádot, Budapestet és Bécsét. Az egész út előreláthatólag három-négy napot vesz igénybe.

Bucuresti, március 26. A Zeppelinről semmi hír és azt hiszik, hogy ameny-

nyben megtartja előre megállapított utvonalt, vagyis Athén, Kréta, Palesztina, Konstantinápoly, Szófia, Bukarest, akkor éjfél tájban fog Románia fölé jutni. De nincs kizárva, hogy csak holnap délben jut az ország fővárosára fölé. A piperai aerodromban egy repülő áll készen, hogy a léghajót román területen fogadják.

Bécs, március 26. Friedrichshafeni jelentés szerint a Graf Zeppelin ma reggel nyolc órakeret Kréta-sziget felett láták.

A léghajó szikratáviró állomása időjárás jelentéseket kért a görög kikötői hatóságoktól.

Megkezdődött a Bihoreana Banknak a nemfizető részvényjegyzők ellen megindított pere

Miért nem fizetett Bancella és miért nem fizetett Moşoiu Tibor

(Ordea-Nagyvárad, március 26. Az Uj Kelet tudósítójától) Ma szenzációs érdekességű tárgyalás vette kezdetét a nagyváradai törvényszéken melynek ítélete egy évek óta folyó közgazdasági botrán ügyében fog dönteni. Még másfél évvel ezelőtt okozott erdély-szerte óriási feltűnést, hogy a nagyváradai Bihoreana Bank (Rt. beszámította kifizetéseit és megkezdte a kiegyezési tárgyalásokat. A bankbukásnak érezhető hatása volt Biharmegye gazdasági életére és a nagyváradai románság körében akció indult meg, hogy a megye egyetlen román pénzügyintézetét társadalmi akcióval szanálják. Az akció élére Moşoiu tábornok állt aki rávette a Bihoreana igazgatóságát, hogy új részvénykibocsátással próbálja szanálni az intézetet.

A megegyezés értelmében az igazgatóság lepecsételte a régi részvényeket és kibocsátotta a részvényjegyzési iva-

ket. Moşoiu tábornok 100 ezer lejt jegyzeit az új részvényekből és vele együtt az összes helyi liberális politikusok részt vettek az akcióban. Moşoiu Tibor, a tábornok fia, Bancella, Tărău, Gombosiu képviselők stb. tekintélyes összegekkel vettek részt az akcióban.

Nagy volt azonban az igazgatóság meglepetése, amikor a részvények kifizetésére került a sor. A részvényjegyzői évek élén szereplő liberális politikusok megtagadták a lejegyzett összegek befizetését. Mikor hónapok múltán sem sikerült inkasszálni a pénzeket, az igazgatóság beperelte a jegyzéseket eszközöző politikusokat. A nagyváradai törvényszék kedden kezdte meg a per tárgyalását, melyet Nagyvárad gazdasági körében szokatlan érdeklődés előzött meg.

Elsőnek Bancella János képviselőt hallgatta ki a törvényszék. Bancella szenzációs érdekességű vallomást tett.

Elmondotta, hogy ők csak morálisan vettek részt a részvényjegyzési akcióban. Az igazgatóság ugyanis azzal a kérelemmel fordult hozzájuk, hogy nevéik kel járuljanak hozzá a gyűjtőakció sikeréhez. Ilyenformán ők csak azért szerepelnek a jegyzési ivaeken, hogy a közönség kedvet kapjon a jegyzésekhez. Arról szó sem volt, hogy a jegyzett részvényeket be is kell majd fizetni.

A következő alperes Moşoiu Tibor volt, aki másféleképpen indokolta, hogy miért nem fizette be a részvényeket. Szerinte a részvényjegyzők garanciát kértek arra vonatkozólag, hogy a bankbukásban felelős igazgatóságot helyezék el a Bihoreana éléről. Ez nem történt meg és így ő nem tartotta kötelezőnek a részvények kifizetését.

A törvényszék ezután elhalasztotta a tárgyalást, amelyet szerdán folytatnak. Ítéletre este kerülhet ssor.

Értesítés.

Értesítem mélyen tisztelt vevőközönségemet, hogy összes tavaszi újdonságain, különösen kiemelve a

**Burberrygabardin
Trench-coat-ok,
Kesz Homespuns-
sportöltönyök**

és mértékosztályom legújabb angol szövetei nagy választékban megérkeztek.

NEUMANN M.
férfi- és fiuruha-áruháza
Cluj, Piata Unirii 14. szám.

Tavaszi ruhák festése, tisztítása megkezdődött Czinknél Cluj.

Beszélgetés az amszterdami szellemi olimpiász világbajnokával

Dr. Mező Ferenc nyilatkozik az Uj Keletnek a sport jövőjéről

(Cluj-Kolozsvár, március 26. Az Uj Kelet tud.) Dr. Mező Ferenc az amszterdami szellemi olimpiász világbajnoka néhány napja a kolozsvári egyetemi könyvtárban buvárkodik. Jegyzeteket készít készülő nagy munkájához és semmi nem kerül el a figyelmét, ami valamilyen kapcsolatban áll a sporttal vagy a testneveléssel. Ma alkalmunk volt hosszabban beszélgetni dr. Mezővel, aki lelkes szavakkal igyekszik bebizonyítani, hogy a sportnak éppen olyan nagy szerepe van a társadalom életében, éppen olyan kiegészítő része annak, mint a művészet, politika vagy a tudomány s lassan ennek tudatára ébred az emberiség. Egy újfajta tudós, dr. Mező, akihez hasonlókra mind nagyobb szüksége van a társadalomnak. Okos okfejtései rávilágítanak a sport s a testnevelés gyakorlati céljaira, valamint ezeknek racionális alkalmazására a mindennapi életben.

Hogyan lehet a testnevelés munkáját szorosabb összeköttetésbe hozni a szellemi kultúrával, hogy a test- és a szellemi nevelés párhuzamosan történhessenek meg és a sportegyesületek zömét a jövőben ne félművelt emberek tegyék ki? tettük fel a kitűnő sportteoretikusnak az első kérdést.

Dr. Mező igen érdekes választ adott: — Evszádok óta használják Juvenális római költő mondását: „Mens sana in corpore sano”. Ezt magyarul így fordították: „Ép testben, ép lélek”. Ez a fordítás elferdítve interpretálja Juvenális mondását, akinek eredeti munkáját tanulmányozva rájöttem, hogy helyes magyar fordítása a következőképpen hangzik: „Imádjazzál, hogy egészséges testedben egészséges lélek legyen”. Egészséges testben nincs tehát okvetlenül egészséges lélek. Elsősorban a lelket kell művelni... És ezért kell a testneveléssel párhuzamosan szellemi nevelésben is részesíteni a sportolókat. Gyakorlatilag ez könnyen keresztülvihető. A holt (sport) szezonban az egyesületek vezetői rendszeres előadásokat kell tartásnak a különböző sportágak gyakorlati céljáról, történetéről, jelenéről stb. Elméleti kérdéseket kell megvitatni ezeken az előadásokon, magyarázni kell a szabályokat. Sok jó futballista abszolút nem ismeri a szabályokat, amelyeknek ismerete pedig nagy mértékben segítené elő játéktudásukat. Az előadásokat ki lehet még terjeszteni az okos tréningek problémáira, az étkezési, a legcélszerűbb ruházatkodási, higiéniai kérdésekre. Hogy milyen szempontok vezessék az atlétát a versenyeken, stb. Ezután a sport jövőjére vonatkozólag tettünk fel kérdéseket.

Még nem értük el a csúcspontot — mondta. Olimpiáról-olimpiára új népek kapcsolódnak be a nemzetközi versenyekbe. A sárgák és a feketék évről-évre komolyabb ellenfelei lesznek a

fehéreknek. A marathoni futást arab, a legklasszikusabb európai versenyszámot japán uszó nyerte meg az amszterdami olimpián. Az amerikaiak már régen elének kerültek az atlétikában. Mi csak an ehéz atlétikában tartjuk magunkat; a birkózásban, súlyemelésben sulydobásban. Igen nagy jelentősége van a sportban és atlétikában az éghajlatnak s a többi természeti adottságoknak. A finnek nagy sikerei például azzal magyarázható, hogy a finnek, akik skivel közlekednek az év nagy részében a skieléssel minden sportághoz előtréninget nyernek.

Egyetlen ország sem hanyagolhatja el a sportnevelést, és erre a célra anyagi áldozatokat kell hozni. A sport véleményem szerint van olyan fontos, hogy érdemes legyen minden országban testnevelési minisztériumot felállítani, amely a sportnevelés érdekében rendeleteket, törvényeket hozzon. Mi sportem-

berek egyébként olyan eszmékkel foglalunk, amelyek bár utópisztikusan hangzanak, meg fogják hozni az emberiségnek az „aranykorszakot”. A jövő társadalmának hadseregeit atléták serege fogja helyettesíteni s ezeket a seregeket senki sem fogja rávehetni, hogy gyilkoló hadjáratra induljanak egymás ellen.

Mi adta meg az impulzust, hogy a sporttal, mint tudományággal foglalkozzék? — kérdeztük.

Görög, latin szakos tanár vagyok s pedagógiai metodusom, hogy tanítványaimmal az órák alatt, az óket jobban érdeklő sportról beszélgessek. Természetesen a klasszikus nyelveken. Pedagógia módszerem bevált s így szükségesnek találtam hogy rendszeresítsem azt. Munkáimhoz szükségem volt forrásmunkákra és lassan-lassan belemélyedtem a sport és testnevelés tudományos kutatásaiba. Hat évvel ezelőtt ha-

KÖNYVKÖTŐ
Vásongyári raktár
Lepage
Cluj. — Kéjen mintás árjegyzéket.

tároztam el, hogy megírom az ókori sport történetét s el is kezdtem a munkát. Két évvel ezelőtt, amikor tudomásomra jutott, hogy Amszterdamban szellemi olimpiász lesz, eredeti tervemet leegyszerűsítettem s a meglévő anyagból dolgoztam fel díjnyertes műveimet, „az olimpiai játékok történetét”.

Végül megkérdeztük dr. Mezőt, milyen a zsidósághoz való viszonya.

Jó zsidónak tartom magam — mondotta dr. Mező — de csak felekezeti leg, mert nemzeti vonatkozásban teljesen egybeforrottnak érzem magam a magyarsággal és minden erőmmel és képességemmel Magyarország javát akarom szolgálni.

— És az antiszemizmussal, a nemzetrusz klauzusszal?

— Ezek csak muló jelenségek, amelyek engem hazafias érzésemben nem befolyásolnak.

Hátszegi Ernő.

Nem csak Franciaországba, hanem Kanadába is szállítják a munkanélkülieket

Tömegesen jelentkeznek a biharmegyei munkanélküliek; hogy Kanadába vándoroljanak

(Oradea-Nagyvárad, március 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Két nap óta Nagyváradon tartózkodik Richardson Kanada romániai konzulja, aki kormány megbízásából munkanélkülieket verbuvál, hogy Kanadába szállítsa őket. Richardson konzul olcsó vizumot ad a kivándorolni akaró munkásoknak.

Alig terjedt híre annak, hogy a konzul megérkezett, a munkanélküliek tömegesen lepték el a Klobusiczky palotát, ahol a Royal Mail hajótársaság irodája van. Ötven-hatvan munkás és földműves áll sorban, hogy bejuthasson a kanadai konzulhoz.

Jellemző a munkanélküliségre, hogy

az embereket semmi sem tudja visszatartani a kivándorlástól. Mindegyik azt mondja, hogy bárhová elmegy, csak dolgozni tudjon és munkaalkalmat találjon. A kanadai konzul nagyváradi működése után Kolozsvárra utazik, ahol folytatja országszerte megkezdett verbuváló akcióját.

A csendőrség és sziguranca átszervezéséről és más aktuális kérdésekről informáltak Bukarestben az erdélyi prefektusokat

(Bucuresti-Bukarest, március 26. Az Uj Kelet tud.) Az erdélyi prefektusok, mint jelentették, tegnap nagyfontosságú tanácskozásra ültek össze Bukarestben. Délelőtt a csendőrfőparancsnokság nagyszabású értekezletén, ahol D. R. Joantescu belügyi államtitkár tartott előadást az új csendőrségi törvényről és a csendőrség főparancsnokaival együtt tájékoztatta a prefektusokat a reorganizációval kapcsolatos teendőkről.

Délután a belügyminisztériumban folytattak a prefektusok tanácskozását, amelyen Manu, Vajda, Mihalache, Pan Halippa, Mirto, Raducanu és Joantescu vettek részt a kormány tagjai közül. Maniu miniszterelnök hosszabb expozé tartott, ismertetve a parlament által megszavazott új törvényeket és

a törvények végrehajtásának fontosságára hívta fel a vármegyék prefektusainak figyelmét.

Majd az ezután sorra kerülő törvényjavaslatokat körvonalozta a miniszterelnök, rámutatva arra, milyen feladatok hárulnak a közigazgatás fejeire. Ismertette az egyesülési ünnepek programját és kérte a prefektusokat, különösen pedig Fehérmegye és szomszédos vármegyék prefektusait, hogy a legintenzívebb munkával készítsék elő az ünnepek teljes sikerét. Maniu ezután arra kérte a prefektusokat, hogy az Erdélybe kinevezett tisztviselők lakásügyeinek rendezését tartsák mindig szem előtt.

A közigazgatási reformra vonatkozólag a miniszterelnök közölte a prefektusokkal, hogy az elkészült tör-

vényszervezetet valamennyiüknek rendelkezésére bocsátja,

tanulmányozzák azt át alaposan és észrevételeiket terjesszék sürgősen a belügyminiszter elé, aki majd újabb konferenciára fogja a prefektusokat összehívni a reform végleges megalakítása végett. Így a közigazgatási reform az összes érdekeltek közös munkája lesz.

A miniszterelnök végül közölte a prefektusokkal, hogy május 10-én az egyesülés ünnepe alkalmával a régenlanács amneziát fog adni bizonyos deliktumokra és kitüntetések fognak az ardelemeseknek juttatni. Felkérte a prefektusokat, hogy a kitüntetendők névsorát terjesszék sürgősen eléje.

Ezután Mihalache földművelésügyi miniszter beszélt a prefektusokhoz és a legteljesebb figyelmüket hívta fel a mezőgazdasági munkálatok támogatására. Az elv az legyen, — mondotta a miniszter, — hogy egyetlen darab föld se maradjon megműveletlen és ahol vetőmaghiány van, forduljanak azonnal a földművelésügyi minisztériumhoz.

Mihalache ezután az inséges vidékek helyzetéről tájékoztatta az erdélyi prefektusokat és támogatásukat kérte az erdélyi prefektusoknak ebben a munkában is.

Pan Halippa közmunkaügyi miniszter az új uttörvényről tájékoztatta a megyék vezetőit és közölte, hogy

a kormány egymilliárdot fordít a kölcsönből utépítésekre és újavításokra.

Mirto belügyi államtitkár több köz-

igazgatási problémáról fejtette ki álláspontját és konkrét esetekkel illusztrálta beszédét.

Joantescu a rendőrség és sziguranca reorganizálásáról informálta a prefektusokat.

Raducanu munkaügyi miniszter az új szövetkezeti törvényt ismertette, majd a munkanélküliség elleni intézkedések lekiismeretes betartását kérte, végül a franciaországi mezőgazdasági munkások kivándorlásáról adott tájékoztatást.

Ma Bessarabia és Bukovina, holnap Dobruzsza és Moldova, csütörtökön pedig Muntania és Oltenia perefektusai jelennek meg a belügyminisztériumban.

Stere kijelentette az „Adaverulnak”, hogy a közigazgatási reformjavaslat elkészült, de nem igaz, mint a sajtó tévesen közölte, hogy az egyetlen ember műve. A javaslat számos szakértő és a kormány tagjainak együttes munkája és mindenesetre ezt a munkát még

a sajtó és a közvélemény széleskörű megvitatása alá fogják bocsátani

és a kormány csak akkor fogja végleges formába önteni, amikor a közvélemény minden tekintetben megnyilatkozott a javaslatot illetőleg.

— Elindultak az angol gazdasági élet reprezentánsai Oroszországba. Londonból jelentik: Az angol-orosz kereskedelmi kapcsolatok újrafelvétele ügyében ma az angol gazdasági élet 48 reprezentánsa elindult az oroszországi egy hónapra tervezett tanulmányútra. A tanulmányutak tevő csoport egész idő alatt a szovjetkormány vendége.

Az egyedüli mérvadó lexikon most kezd megjelenni!

20 kötet
200000 közlemény, 16000 kép
több mint 600 tudós feldolgozásában

Mérsékelt előjegyzési ár havi 200—300 lei még csak április 30-ig.

Kérje a Der Grosse Brockhaus nevű von A—Z ingyenes jegyzékét, amelyből minden közelebbit megtudhat;

Krafft & Drotleff Rt. könyvkereskedés
Bibi-Nagyszoban, Postafiók No. 38.

Conrad Veidt nyilatkozik az Uj Keletnek a beszélő film jövőjéről

Miért emigrálnak Hollywoodból a külföldi filmsillagok

Berlin, március 26. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A hétköznapiok egyhangú sorába nem hozott különösebb szenzációt Conrad Veidt hazatérése. Egy-két interjú, néhány fényképés, üzleti tárgyalások, pár telefon, autókírándulás a legújabb filmműtermekbe és ma már megy minden a maga útján, a különbség csak annyi, hogy Conradból Conny lett odakint, Hollywoodban, ahol majd két esztendő telt el a német film büszkesége. Már le is szerződött idehaza valami nagy filmre, a fővételét is megkezdik nemsokára, és őszszel visszajön Jannings is, aztán a többiek... Conrad Veidt azonban igyekszik megmagyarázni a helyzetet.

— Tévedés azt hinni, hogy a Tonifilm mindennek véget vetett. Nem azért jöttünk el Amerikából, szó sincs erről.

Es mégis tartja magát a hír, hogy idehaza nem kapnak szerződést, hogy angol nyelvű filmek keresik a legtöbb pénzt Hollywoodban, de az idegeneknek mégsem sok reményük van, hogy a hírtelenben megtanult hangszórnyelvekkel a Tonifilm is uralkodhassék. Amerikaiak előnyben, és Greta Garbótól kezdve Conny Veidlig szedik sátorfáikat a hollywoodi csillagok. Nem sokat vesztek: egy néhány nagy álmot a valóságra vált álommal is nagyobb ugyan, de — büszkén és bizakodva viselik a veszteséget. Nem is sokat nyertek: egy kis világnépszerűséget, néhány évet, amit sehol a világon nem lehetett volna leélniük, csak Hollywoodban. A Paradicsomban...

Még kezdetleges a Tonifilm

— Nem azért jöttünk el... Különbösen is a Tonifilm viszonylag még nagyon kezdetleges. Igen, talán pár év múlva már talán komolyan számolni kell azzal, hogy a filmszínész a hangját is kiképeztesse, de ezidőre még odaát is javában gyártják a filmeket — hang nélkül. Amerika még nem rendezkedett be teljesen a Tonifilmre. Alig hetvenöt százalékban... huszonöt százaléka a filmeknek még rendes, régmódi film... Két év alatt talán három egészen jó Tonifilm látam, illetve hallottam. Hogyne, lehet, hogy a következő két évben már százat is lehet látni. De komoly veszedelmet nem jelent az új film. Hiszen nem dialog-filmről, hanem hang-filmről van szó. Nem a lefényképezett színház szorítja vissza a filmet, hanem a játék, az élet zajának a reprodukálása. Ezért nem tekinthetjük kialakultnak a mai tonifilm sem, amelyben még túltesz a beszélgetés a dialogus, a színház. A Tonifilm csak a ton fog megmaradni és akkor eléri azt a fejlődési fokot, amelyet a film elért, amikor megszakította minden kapcsolatát a színházzal. Szóval ahol pár évvel ezelőtt tartott a film. Nem tagadható, bekövetkezett némi dekadencia, de melyik művészetnek, melyik kulturális folyamatnak nem volt még visszaesése? Miért kell mindjárt a legrosszabbra gondolni? Miért halma meg a sokkal jobb sorsra méltó film? Indokolatlan és igazságtalan dolog volna...

A hollywoodi élet

Conrad Veidt, úgy látszik, idealista. De lehet, hogy igaza is van. Neki semmiestre sem kell félnie. Jól beszél au-

gólul, franciául. Sőt...

— Ami engem illet, volt szerencsém összeismerkedni a Tonifilmmel. Elég jól sikerült. Szokatlannak most már nemcsak a felvevőgép, de a mikrofon is korlátozza a színészt. Figyelni kell. Fáradszó. Viszont roppant tanulságos a felvételt nézni. Mennyire zavarba ejti a filmszínészt ha kénytelen beszélni. A halálos csönd, amelyben csak a szükséges hangoknak szabad megszülelniük, valóságos kísérlet. Új intuíció, új beállítottság kell ahhoz, hogy a színész helyesen bányon a hangjával. Bonyolultabb dolog, mint a színpadi teljesítmény. Es költségesebb, mint a film, mert előfordulhat, hogy a hang sikerül, de rossz a mozgás és viszont. A mikrofonnak adni a hangot, a képek a játékot, tehát alkalmazott hangon közvetlenül játszani: kemény földadat. De nem megoldhatatlan. Biztos vagyok benne, hogy a Tonifilmnek is lesznek nagy csillagai, de ez korántsem jelenti azt hogy a mai filmnagyságok ne lehetnének elsőrangú tonifilmszínészek, ha a hang és nyelv akadályait le tudják küzdeni. Hogy mégis miért kerekedett fel Hollywood? Több oka van ennek. Például a Tonifilm is egyik ok. Ezt nem lehet tagadni, de nagyobb jelentőséget sem kell adni ennek, mint amilyen jelentősége van. Sokan nem tudnak egy szót sem angolul és nem is tudnak kellően megtanulni. Mások jóllaktak Hollywooddal. Igaz, paradicsom, a szó legteljesebb értelmében. De mit meg nein un az ember? Azt hiszem legkönnyebben azt az örök ragyogást, azt a rettenetesen jó életet, ami nem is olyan jó, hiszen halálra kell dolgoznia magát annak, aki egy kicsit

jól akar élni. Ess ott életszükséglet a jó élet. Masképp nem lehetne birni az emberföltött munkát Reggel hatkor kelni, tízkor feküdni, hőségben játszani és ezenfelül még foglalkozni is a szereppel... ezt csak úgy lehet megcsinálni, ha úgy él az ember, ahogy már ott élnek. Kell a sport a testnek, a park a reflektorba belevakult szemnek, a szép lakás az idegeknek és kell a pénz mind-ezeknek a megszerzésére: az autóra, ruhára, arra, hogy meg lehessen csinálni, amit az erősek, a szívósak, a szerencsések megcsinálnak. Mert marad is valami a keresetből, de nem annyi, mint amennyit az avatatlank feltételeznek. Kevés kivétellel valamennyien el is költik, szét is szórják a pénzüket.

Idegekre megy a játék

Valami bágyadt keserűség veszi el az emberek kritikáját megszűnnek a reális mértékek és a pillanatok felfokozásában kimerül minden. A legtökéletesebbet adni a felvevőgép előtt, a legtökéletesebben pihenni, a legtökéletesebben élni, játszani, nevetni, emni rohanni az autóval, kiaknázni minden percet... ezt nem lehet filozófiával lemérni és analizálni, ez oxigén, örök kék ég, tropus, giccs, giccs, mint minden paradicsom... Egy étellel kell fizetni Hollywoodért annak, aki ott lángolokban. Nem szerelemre gondolok. Az nincs Hollywoodban. Nem érnek rá az emberek. Hogy a nők hisztériássá lesznek, nem csoda. Sok férfi is elveszti idegei fölött az uralmat. Természetesen szányra kelnek a legkülönbözőbb mesék, pletykák, amelyeknek vagy nincs komoly alapjuk, vagy van, de ak-

kor ez az alap az — üzlet. Reklámszövegek dalumok bizony napirenden vannak. De ez kell a bizonytalan jövőhöz mekhez.

— Bucsuzással egy nagy filmet fejeztem be Hollywoodban. Modern varieté-film, a címe — Eric, the great. Egy artistát játszom. Itt Berlinben is nekifogok most egy nagy filmnek, aztán megyek kipihenni Hollywoodot. Olaszországba, valahová, esetleg északra, de csak Európába. Aztán?.. Visszamegyek Hollywoodba...

Ormos László.

Amerikai prohibíciós hajók elsüllyesztettek egy angol motoros gőzöst

Diplomáciai affér az angol kormány és Amerika között

London, március 26. Az angol fővárosban általános megütközést keltett, hogy a Mexikói-öböl közelében amerikai prohibíciós hajók telitalálatjal elsüllyesztettek egy angol motoros gőzöst és személyzetének megmentett tagjait foglyokként New Orleansba szállították, ahol az eljárást le akarják ellenük folytatni.

Amerikai tájékoztatás szerint az angol

motoros az amerikai gőzösök többszöri felszólítása ellenére sem állott meg s az amerikai hajók ezért adtak le lövéseket a motorosra.

Mellon amerikai államtitkár a kikötői hatóságoknál szikratávíró útján érdeklődött s a beérkezett jelentések után azt a kijelentést tette, hogy az amerikai hajók parancsnokai mindenben utasításuk és

a fennálló rendelkezések szerint jártak el.

A kormány — beavatott helyről származó közlés szerint — a francia kormánnyal egyetértésben diplomáciai affért csinál a hajóelsüllyesztés ügyéből. Franciaországot a kérdés annyiban érdeklíti, hogy a személyzet tengerbe veszett tagjai között több francia állampolgár is volt.

Leszállították Románia amerikai bevándorlási kvótáját

Juliusban lép életbe az új bevándorlási kvóta

Washington, március 26. Az „United Press” jelenti: Tegnap tették közzé az Egyesült Államok új bevándorlási kvótáját. Az idén az egyes európai államok kivándorlóit a következő arányban vándorolhatnak ki az Egyesült Államokba: Németország bevándorlási kvótája jelentősen csökken.

Az eddigi 51.227 bevándorlóval szemben jövőre csak 24.980 vándorolhat ki Amerikába.

Aránylag ugyanilyen nagy veszteséget ér az észak-európai államokat is, mert Svédország, Dánia és Norvégia eddigi magas kvótáját tetemesen leszállították.

Franciaország 3955 bevándorló helyett csak 2086 bevándorlót küldhet. Ugyancsak leszállították Románia és a többi Balkán-államok kvótáját. Az új elosztásban legjobban jár Anglia és Írország.

Az angol-ír kvótát 34.007-ről 65.721-re emelték fel, vagyis csaknem kétszeresére.

Olaszország szintén kedvező elbírálásban részesül, amennyiben 5802 olasz bevándorlót engedélyeztek a régi 3845-tel szemben.

Az említett országokon kívül Auszt

ria, Belgium, Csehszlovákia, Magyarország, Lengyelország és Hollandia kvótáját is felemelték.

Az új bevándorlási törvény életbelépése után körülbelül 11.000 személlyel kevesebben vándorolhatnak ki Amerikába.

A múlt évi 164.667 kivándorlóval szemben az idén csak 153.794 személy kaphat vízumot az Egyesült Államokba.

Az új bevándorlási kvóta július elsején lép életbe.

A semmitűszék szenzációs ítéletet hozott a Stinnes-örökösök és dr. Wildermann perében

A semmitűszék törvénytelennek minősítette a királyi dekrétumot, mely dr. Wildermann megfosztotta román állampolgárságától

Bucuresti-Bukarest, márc. 26. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A semmitűszék negyedik tanácsa tegnap szenzációs érdekességű perben hozott végső fokon ítéletet. Annak idején heteken keresztül a világsajtó középpontjában állott az a per, amelyet dr. Wildermann besszarábiai ügyvéd indított az angol „The International Pulp and Chemical Company Limited” részvénytársaság ellen. Ez a részvénytársaság vásárolta meg a Hugo Stinnes világegyetem romániai érdekeltségeit és összeállításába került dr. Wildermann, akinek egy millárdnyi érdekeltsége volt a Stinnes cég egyik itteni kémiai gyárában. Amikor az angol részvénytársaság átvette az érdekeltségeket, dr. Wildermann a Párisban ülésező román-német vegyes bíróságnál peresítette követelését.

Ekkor azonban váratlan esemény következett be, mely éveken keresztül foglalkoztatta a romániai közvéleményt. Dr. Wildermann ugyanis besszarábiai illetőségű és mint ilyen a rezsimváltás után szabályos állampolgárságot nyert. Állampolgárságáról három szabályszerűen kiállított állampolgársági bizonyítványa tanuskodott, amelyeket a belügyminisztérium adott ki. Az angol érdekeltség azonban úgy látszik jó összeköttetésekkel rendelkezett Bukarestben, mert alig kezdte meg a vegyes bíróság a Wildermann-per tárgyalását,

a belügyminisztérium rendeletet adott ki, melyben érvénytelennek minősítette a belügyminisztérium által két évvel ezelőtt kiadott összes állampolgársági bizonyítványokat.

Hogy a belügyminiszter ezt a rendeletet foganatosíthassa, királyi dekrétumot adott ki, mely az állampolgársági törvénynek éppen azt a szakaszát módosította, melynek alapján a szóbanforgó állampolgársági bizonyítványokat kiadták.

Az állampolgársági bizonyítványokat érvénytelenítő rendeletet azonnal a vegyes bíróság elé terjesztették, mely így elállt a milliárdos per tárgyalásától. Ekkor fordult dr. Wildermann a semmitűszék

szék mellett működő legfelső közigazgatási tanácsához. A tegnapi tárgyaláson az angol részvénytársaság és a belügyminisztérium is képviseltették magukat jogi megbízottjaikkal. A minisztérium részéről Ghimpeu állami ügyvéd, a részvénytársaság részéről pedig dr. Xeni és Mireca Djuvara jelentek meg a tárgyaláson, míg dr. Wildermann Jean Th. Florescu, Istrate Micescu, Const. Sipsom és Alex. Buzdugan képviselték. A felperes védői hatalmas beszédekben bizonyították, hogy dr. Wildermann állampolgársága az érvényben levő törvények értelmében jogerős.

A királyi dekrétumnak az a rendelkezése, hogy visszamenőleg semmisítette meg az állampolgár-

sági bizonyítványok érvényességét, törvénytelen intézkedés volt,

mert az érvénybe lépő rendeletek csak a jövőbeni intézkedésekre vonatkoznak.

A semmitűszék hosszú tárgyalás után

törvénytelennek minősítette a királyi dekrétumot és utasította az illetékes hatóságokat, hogy Wildermann visszahelyezzék állampolgárságába.

A döntés jogi körökben óriási szenzációt keltett. Dr. Wildermann a semmitűszék döntése értelmében újra megindíthatja a pert a párisi vegyes bíróságnál.

Nem találják a zágrábi politikai merénylet tetteseit

Eitemették Schlegel szerkesztőt

Belgrád, március 26. Zágrábban tegnap temették óriási részvét mellett Schlegel szerkesztőt. A temetésen a kormányt Mazarinics kereskedelmi miniszter képviselte. Koszorút küldött Schlegel ravatalára a király és Zsifkovics tábornok, miniszterelnök is.

A politikai merénylet áldozatává lett

szerkesztő halála ügyében megindított nyomozás mindezekig nem járt eredménnyel. Több mint harminc letartóztatás történt, de nem lehet az őrizetbe vettek egyike ellen sem bizonyítékot találni, noha a gyilkos személyeire két letartóztatással kapcsolatban mondhatni hajszálra egyezik.

A romániai kereskedelem fengernyi sérelmére fog sürgős orvoslást követelni a szatmári kongresszus

A kétnapos kongresszus egyik legfőbb pontja a kisebbségi kereskedők helyzetének megvitatása lesz

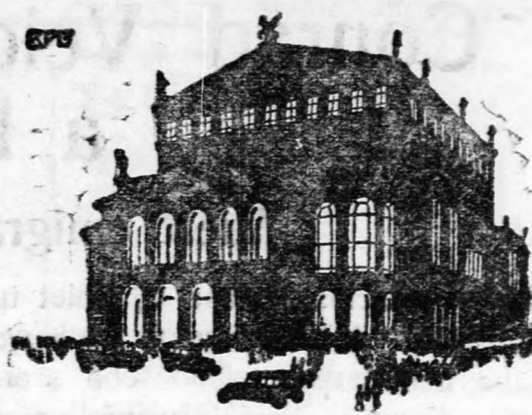
(Satu Mare-Szatmár, március 26. Az Uj Kelet tud.) Március 31-ikén és április elsején országos kongresszusra gyűlnek össze Szatmáron az erdélyi és bánáti kereskedők, hogy gyorsabb tempót adjanak a kereskedelmi élet súlyos sérelmei orvoslására tett ígéretek fokozatos bevaltatásának. A kongresszust az Erdélyi és Bánáti Kereskedelmi Egyesületek Szövetségének egítése alatt a több, mint 200 éves Szatmári Kereskedelmi Társulat rendezi dr. Fischer József vezetése alatt.

A kongresszus foglalkozni fog a romániai kereskedelem egyetemes sérelmeivel és memorandumban kérni fogja azok mielőbbi orvoslását.

A rendező egyesület óriási programot

állított össze a kongresszus részére a melyek azonban nem merítik ki az összes sérelmeket és ez a tárgysorozat csak keretül szolgál a kongresszus tárgyalási anyagának, melyet a Szövetség további pontokkal fog kibővíteni. A napirendre tűzött kérdések között első helyen szerepel a kisebbségi kereskedők helyzete, valamint a kisebbségi nyelvnek, mint kiegészítő nyelvnek hivatalosan megengedett használata. A további programponatok a következők:

A kihelyezési kamatlábnak a lejstabilizáció utánra beigért leszállítása, hosszulejáratu kölcsönök folyósítása, országos kereskedői építkezési részvénytársaság létesítése, a kereskedők hitelezői védegyületének körzeti kataszterek

Színházban vagy moziban,

de a nyilvánosságban mindenhol, ki vagyunk téve fertőzésnek, különösen pedig a spanyolnátha veszélyének. Ne mulassza el, a meghülés első jeleinél

Aspirin-
tablettákat

szedni, melyek hatásos voltukat mindenkor igazolták.

Vásárlásnál kimondottan Aspirint kérjen és ügyeljen az eredeti „Bayer”-cso-magolásra a zöld-fehér-piros zárójeggyel.

szerint való felállítására, a csődeljárás és a kényszerbetegség kérdése.

az adóknak három évre való egyszerűsítésére történő kivetése, az állami és városi adók és illetek szabályozása, a kereskedők országos bankjának, biztosítótársulatának és nyusdíj-szervezetének megteremtése,

az országos vásárok számának csökkentése, a házalókereskedelem megszüntetése, az áruhitelzési számlák illetékének megszüntetése, a három évre szóló kereskedői utlevél bevezetése, a házalások, koldulások és gyűjtések megrendszabályozása, a tisztességtelen verseny kérdése, a drága vasúti teherárifa, a rossz export-importpolitika, a tarthatatlan vámmomenklatura és a szorzószám ügye, postatakarékpénztár és a postai csekkrendszer bevezetése, a kereskedők hivatalos képviselői csehbeli társulataik útján és végül a háksisrendszer likvidálásának kérdése.

Ezekhez a problémákhoz járulnak majd a Szövetség által napirendre tűzött pontok, az esetleges indítványok és a határozati javaslatok, amelyeket dr. Fischer József fog záróbeszéd keretében előterjeszteni a kongresszusnak.

A tárgysorozaton szereplő kérdések előadói a következők:

dr. Paál Árpád országgyűlési képviselő, Kun Richárd szövetségi elnök Temesvár, dr. Silbermann Jenő nagyváradi gyáros, Tuffli Richárd kolozsvári alpolgármester, a Sfatul elnöke, dr. Fried János szövetségi főtitkár Nagyvárad, Fischer Marcell főtitkár Szatmár, Palmber Alfréd szász grámfiumi elnök Brassó, Thurner Albert Szatmár, Kabos Ármán nagykereskedő Temesvár, dr. Tunódy Endre jogtanácsos Szatmár, dr. Keszner Dezső nagykereskedő Sziget, dr. Halász Sándor igazgató Szatmár, Szónyi Zoltán közigazgató Szatmár és Pucser Károly társulati elnök Nagykaroly.

Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, bélizgalmat, gyomorégést, oldalszurást, mellszorulást és szivdobogást érez, igyék minél előbb valódi «Ferenc József» keserűvizet. Gyomor- és bélszakorvosok bizonyítják, hogy a Ferenc József víz remek természetalkotta haszajtó: Kapható gyógyszerárakban, dro-gériákban és fűszerüzletekben.

Hántott

tűzifát ölszáma és aprítva rendeljen

Fischer

atelepen

Telefon 1300
Repülőhidon tul.

ACÉLLEMEZ
ÜZLETI

REDŐNYÖKET

Esslingeni ablak faredőnyöket gyártunk és a legolcsóbban szállítunk. — Arajánlattal díjtalanul szolgálunk. —

HALÁSZ TESTVÉREK

ORADEA—NAGYVÁRAD
Strada Copalului 18.

Férfiöltönyöket speciálisan tisztít „Unió” kelmfestőgyár Cluj.

király. Lo
mánykörö
hogy a v
az angol
egy a főv
helyen fo
tások lefo
a javulás
nök a nap
referálva
kodó egy
lesz az el
sege óta
A miniszte
tását is m
kodóval.

Wernigero
lentik: A
gerode gro
mindig ne
ség jutalm
szére, aki
bünygy ki

akar szer
roncsainak
Amundsen
megjelent
ahol arra
kormányvá
vét, melyne
roncsainak
arra kérte
jét, nyerte
pedicció meg
is, személye

ellenállókép
Jemall, kell
mény.

ülési. Páru
szakértői ké
ta mai plen
plenáris ülé
sát. Holnap

vonat. Kö
vasuti szere
Szilágyosul
számu szem
Szilágyosul
és néhány s
nyilt pályán
következté
retlen okok
töltésről.

István fűtő
eszméletlenül
ség színhely
semmi bajuk
következtébe
gálódott, de
személyvona
helyreállított
nehézség né
teket a dési
életbenmarad
A vizsgálat a
szerecsétlen
lösség, megji

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Kasztner Rezső,
Str. Caroli 81.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— **Már küldöttséget fogad az angol király.** Londonból jelentik: A lapok kor mányköréből azt az értesülést kapták, hogy a választások megtartása előtt az angol király elhagyja Bognort és egy a fővároshoz közelebb eső üdülőhelyen fog tartózkodni, mi ga választások lefolytak. A király állapotában a javulás tartós. Baldwin miniszterelnök a napokban Bognorba megy és elreferálva a helyzetet, előkészíti az ural kodót egy küldöttség tisztelgésére. Ez lesz az első eset, hogy a király beteg sége óta tisztelgő küldöttséget fogad. A miniszterelnök a parlament feloszlatását is meg fogja beszélni a beteg ural kodóval.

— **Még mindig homály fedi Stolberg Wernigerode gróf halálát.** Berlinből je lentik: A jannowitzi Stolberg Wernigerode gróf halálának rejtélye még mindig nem oldódott meg. Az ügyész ség jutalmat fogkitűzni annak a részére, aki bizonyítékokat szolgáltat a bünygy kibontakozásához.

— **Amundsen unokaöccse expedíciót akar szervezni nagybátyja repülőgépronsainak felkutatására.** Oslóból jelentik: Amundsen hadnagy, a sarkkutató Amundsen tudós unokaöccse tegnap megjelent az oslói szovjetkonzulátuson, ahol arra kérte a konzult, ismertesse kormányával annak az expedíciónak ter véit, melynek célja Amundsen repülőgépronsainak felkutatása volna. Amundsen arra kérte a szovjetkonzulátust vezetőjét, nyerve meg a szovjetet egy ilyen expedíció megszervezésére, melyben ő maga is, személyesen résztvenne.

JÁRVÁNYOS IDŐBEN gyermekeink ellenállóképességét és erejét fokozza a *Jemali*, kellemes csukamájolajás készítmény.

— **Szünetelnek a jóvátételi konferencia ülései.** Párisból jelentik: A jóvátételi szakértői konferencia Joung elnökre biz ta mai plenáris ülésen a legközelebbi plenáris ülés időpontjának megállapítását. Holnap nem lesz plenáris ülés.

— **Kisiklott a szamosvölgyi személyvonat.** Könnyen végzettsé válható vasuti szerencsétlenség történt tegnap Szilágysomlyó közelében, ahol a 144-es számú személyvonat kisiklott. A vonat Szilágysomlyó állomásáról indult ki és néhány száz métert haladt csak a nyílt pályán, amikor a katasztrófa bekövetkezett. A mozdony eddig ismeretlen okokból kisiklott és lezuhant a völtsről. A mozdonyon tartózkodó Pap János mozdonyvezető és Kovács István fűtő életveszélyes sérülésekkel eszméletlenül maradtak a szerencsétlenség színhelyén, míg a vonat utasainak semmi bajuk nem történt. A kisiklás következtében a pálya súlyosan megrongálódott, de a hamarosan megérkező személyvonat munkásai pár óra alatt helyreállították s a forgalom minden nehézség nélkül helyreállt. A sebesülteket a dési kórházba szállították. Az életbenmaradásukhoz kevés a remény. A vizsgálat annak kiderítésére, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség, megindult.

Kolozsvár kereskedői memorandumban kérik az adókvetések revízióját

(Cluj-Kolozsvár, március 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Csütörtökön délelőtt Kolozsvár kereskedői montregyülésen fogtak tiltakozni az adókvetések ellen, amelyek az amugy is súlyos helyzetben levő kereskedők körében szokatlan felháborodást keltettek. A gyűlésen delegációt választanak, a meg amely Maniu miniszterelnök és Popovici pénzügyminiszter elé viszi a kolozsvári kereskedők sérelmeit és memorandumban fogja követelni azok

nak méltányos orvoslását.

Ebben az évben 40—50 százalékkal több adót róttak ki Kolozsvár lakosaira, mint 1928-ban, ami semmiesetre sincs arányban a súlyosbodó gazdasági helyzettel. A kereskedőknek az a meggyőződésük, hogy az adókvetőbizottságok, amelyekben a polgárság képviselői ténylegesen nem juthatnak szóhoz, nem állottak hivatásuk magaslátán és nem vették figyelembe a pénzügyminiszter azon rendeletét, a

mely a lehető legméltányosabb adó kvetésekéről intézkedik.

Bár egy kissé fantasztikus hangzik, a kereskedőknek általában az az impressziójuk, hogy az adókvetőbizottságok liberális kreációk, amelyek a kormányt a horribilis adókvetésekkel diszkreditálni akarják a közönség előtt. Kolozsvár kereskedői lehetetlennek tartják a jelenlegi adókvetések fenntartását és azoknak biztos revíziójában biznak.

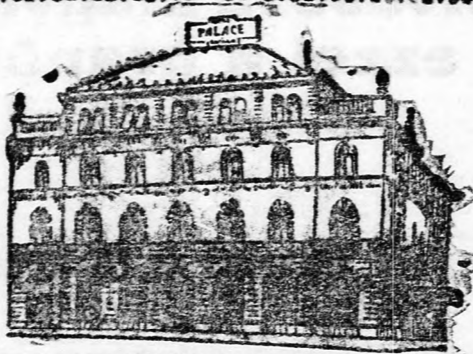
— **A hamburgi kikötőben kigyulladt egy negyvenezer tonnás hajó.** Bécsből jelentik: Hamburgi jelentés szerint a kikötő belvizében egyik hatalmas, több, mint negyvenezer tonnás hajó kigyulladt. A tüzhöz a kikötőváros egész tűzoltósága kivonult s a tenger és a part fölül egyidőben kezdtek meg a tűz oltását. A déli órákban a hatalmas hajótűz még nem sikerült eloltani.

— **Csütörtökön temetik Sarrail tábornokot.** Párisból jelentik: Sarrail tábornokot csütörtökön temetik az Invalidesbe saját kívánságára, igen egyszerű formások mellett.

— **A Gutenberg dal- és zeneegyüttes hangversenye.** Tegnap este szépszámu közönség előtt tartotta meg hangversenyét a kolozsvári Gutenberg dal- és zeneegyüttes. A Deily-Szabó Géza vezénylete alatt álló zenekar számottevő zenei felkészültséggel adta elő Kehler nyitányát, Libóza szimfóniáját és Beethoven F-dur románát, melynek keretében, mint szóló-hegedűs Boros János szép talentumról tett bizonyosságot. Sok dicséretet érdemel a dalárda, mely különösen Pop Octavian tenetánár énekkarra alkalmazott román népdalait adta elő megérdemelt, nagy sikerrel. A jelenlévő közönség nagy szeretettel fogadta és forró tapsokkal jutalmazta a hangverseny derék, ambiciózus résztvevőit és a betanítás nehéz, fáradságos munkáját végző Deily-Szabó Géza karmestert.

— **Enyhe idő várható.** Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint enyhe és inkább derült időjárás várható. A hőmérséklet Budapesten ma délben +12° Celsius.

— **Mikor a sziguranca-detektív megveri a rendőrségi detektív feleségét.** A kolozsvári hatodik kerületi rendőrkpi tányáságon nem közönséges érdekességű feljelentést tett Ciordasiu Ion rendőrtiszt. A feljelentő azt panasolja, hogy Ciopleg sziguranca-komiszár behatolt lakásába és súlyosan bántalmazta feleségét. A vizsálykodás már pár napja folyt a »kollégák« között és a sziguranca-detektív nem talált más módot a sérelmek orvoslására, mint azt, hogy a feleségét megverje. A nemrégiben nehéz operáción keresztül esett asszony súlyos sérüléseket szenvedett a brutális támadás következtében. A vizsgálat erélyesen folyik.

Hotel „Palace“ Oradea

Teljesen modernül berendezve és renoválva. Központi fűtés. Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Mérsékelt árak!

Kávéház, étterem és bar a házban.

Kolozsváriak találkozóhelye

Utazóknak 20 százalék engedmény.

Credit palesztinai bor és cognac
a Borszövetkezeti Társaságtól
Rischon le Cion és Sichron Jakob
(Báró Ed. Rotschildtól szőlő). Kapható a romániai vezérképviseletnél; **Rompal** Bucuresti. Str. B. Anari 16.

— **Foch marsallról nevezték el a kolozsvári Calea Victoriei.** Kolozsvár városi tanácsa ma délelőtt ünnepélyes gyászülés keretében jelentette el Franciaország nagy halottját, Foch marsallt. A gyászülésen elsőnek Mihali polgármester emlékezett meg kegyeletos szavakkal a marsallról. Kérte a tanácsot, járuljon hozzá, hogy kegyeletképpen a Calea Victoriei-t Strada General Foch-nak nevezzék el, és hogy Kolozsvár város nevében egyegy részvétlávratot küldjön a francia kormányának és Foch marsall özvegyének. A tanács egyhangulag hozzájárult a polgármester javaslataihoz. — Ezután dr. Hatiegan Emil egyetemi rektor a tanácsosok és román intellektuelek, majd dr. Liviu Deciu asszony, a román nők nevében rótták le kegyeletüket Foch marsallal szemben.

— **Számolja meg a sok köhögő embert, akikkel az uccán vagy másutt találkozol.** Várni akar, amíg a köhögést ön is átkapja? Vegyen idejekorán néhány Panilavin pasztillát és meg lesz óva a légzőszervek betegségeitől. A Panilavin-pasztilla biztos óvszer a spanyolnátha ellen. Kaphatók gyógyszerárakban és drogériákban.

— **A csodaanya.** Londonból jelentik: Mr. M. C. Pear londoni kishivatalnokot néhány évvel ezelőtt hármias ikrekkel ajándékozta meg a felesége. Mr. Pear nagyon örült ennek a valóban ritka örvendetes eseménynek — azonban óvatosságból elment a Lloyds biztosító társasághoz és biztosítást kötött egy újból elkövetkezendő hármias áldás esetére. A Lloyds arról híres, hogy minden ellen lehet nála biztosítást kötni a mostohaanyától kezdve az infuenzáig. A vállalat elfogadta tehát ezt a biztosítást is, annál is inkább, mert eddig nem igen volt példa arra, hogy egy családban kétszer szülessenek hármias ikrek. A Pear-házaspár azonban rekordot javított. Mrs. Pear a napokban megint hármias ikrekkel ajándékozta meg férjét és a biztosító társaságot. A vállalat kénytelen volt 2000 fontot kifizetni az apának.

— **Az Alpesebben havazott.** Bécsből jelentik: Az Alpesek déli részén ma kiadósan havazott. Délkelet-Svájcban és az Adda völgyében erősen alászállott a hőmérséklet.

Rádió műsor

Idő: közép-európai

Szerda, március 27. Budapest. 9.15: Zenekari hangverseny. 12.05: Trio-hangverseny. 16.10: Asszonyok tanácsadója. 17.40: Lux József magyar nótákat énekel cigányzene kíséret mellett. 19.50: Závodszy Zoltán operanékes ária-és dalestje. 20.30: Kerpely Jenő gordonkaművész hangv., Albert Erzs hangv. énekesnő és Weigart Aladár zongoraművész közreműködésével. 22.50: Időjelzés, időjárásjelentés és hírek. Majd Bachmann jazzband. Bécs. 16: Hangv. 19: Könnyű esti zene. Breslau. 16.30: Hangverseny. 21: Gramofonzene, Caruso-lemezek. 5. G. B. Davenport. 15: Kantonazene. Magyar dalokat énekel Kallivoda Olga. 21: Ronald Chiver (bariton) hangversenye. Kattowitz. 16: Gramofonzene. 17.55: Hangverseny. 20.30: Esti hangverseny. Riga. 17: Hangverseny. 19: Kísérleti operaközvetítés.

Hirdessen az Uj Keletben

Színház - Művészet

A Magyar Színház műsora:

Szerda, 3-kor, 5-kor és 7-kor: Patt és Patachon mint detektívek (Utolsó nap.)
 Szerdán este 9-kor: A rabj parancsolja a vidámságot. (Operette. A zsidó társulat bucsuja. Sorozatszám 314)
 Csütörtök, péntek, szombat nincs előadás.
 Vasárnap d. u. 6-kor: János vitéz (Mozsi-helyárral: 50, 40, 30, 20 és 10 lei. Sorozatszám 315.)
 Vasárnap d. u. 6-kor: Ida regénye. (Ujdonság, 6-odszor. Sorozatszám 316)
 Vasárnap este 9-kor: Régi nyár. (Lengyel Irén vendégjátékával. Bérletszünetben. Sorozatszám 317.)
 Hétfőn 3-kor: Gül baba (Lengyel Irén vendégjátékával. Leszállított helyárral. Sorozatszám 318.)
 Hétfőn 6-kor: Mágna Miska (Rátkay Márton a budapesti Király Színház művészeinek vendégjátékával. Rendes helyárral. Sorozatsz. 319.)
 Hétfőn este 9-kor: Eltört a hegedűm (Lengyel Irén vendégjátékával. — Bérletszünetben. Sorozatsz. 320.)
A Magyar Színház mozi-műsora:
 Szerdán 3-kor, 5-kor és 7-kor: Patt és Patachon mint detektívek (Utolsó nap)
 Csütörtök, péntek, szombat: nincs előadás.
 Vasárnap d. e. 11-kor: Jackie haját vágat. (Gyermekelőadás, 15 és 10 lejes helyárral. Főszereplő a kis Jackie Coogan.)
 Hétfőn d. e. 11-kor: Malec cow-boy. (Gyermek-matiné, 15 és 10 lejes helyárral.)

A Nemzeti Színház és a Román Opera heti műsora:

Kedd: A kardinális.
 Szerda: Fidelio.
 Csütörtök: Nincs előadás.
 Péntek: Nincs előadás.
 Szombat: Nincs előadás.
 Vasárnap d. u.: Szevillai borbély.
 Vasárnap este: Az elveszett levél.

A színházi iroda közleményei:

Az amerikai zsidó színtársulat bucsuja. Ma bucsuzik Kolozsvár közönségétől a nagyszerű amerikai zsidó színtársulat. Utolsó vendégjátékuk gyanánt egy világhírű galíciai operette kerül színre, a melynek a címe: A rabbi parancsolja a vidámságot. Gyönyörű héber vallásos dalokat fog benne énekelni Anna Jakobovitz, aki az operette főszerepét alakítja. Erre a bucsusztére nagy és meleg ünneplést készít elő Kolozsvár közönsége.

Husvétünnepi előadások. A színházi pénztár már árusítja a husvéti két ünnepnapra kitűzött 6 előadás jegyeit. Mint ahogy a husvétünnep napján igen nagy lesz a torlódás apénztárak előtt, mindenki a saját kényelmét szolgálja, ha előre váltja meg a jegyét, mert megmenekül a pénztár előtti tülekedéstől és ácsorgástól. Husvétvasárnapján d. u. 3 órakor a János vitézt Kacsóh Pongrác diadalmas sikerű magyar daljátékát fogják játszani Tompa Bélával a főszerepben s nagyon olcsó, ugynevezett mozi-helyárral (50, 40, 30, 20 és 10 lei). Vasárnap 6 órakor

pedig az óriási sikerű Ida regénye c. ujdonság kerül színre rendes helyárral. Vasárnap este 9 órakor Lengyel Irén lép fel olyan szerepében a mit Kolozsvárott még nem játszott: A régi nyár című ujdonságban. Másnap, husvét hétfőjén, szintén három előadás lesz 3 órakor a legnépszerűbb magyar operette: a Gül baba kerül színre, Gábor diák szerepében Lengyel Irénnel s leszállított helyárral. Hat órakor a Mágna Miskát adják, Rátkay Mártonnak, a budapesti Király Színház híres művészeinek vendégjátékával s rendes helyárral. Este 9-kor pedig az Eltört a hegedűm kerül színre a Lengyel Irén vendégjátékával, ismételten felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy mind a hat előadásra árusítja már a pénztár a jegyeket.

Husvétünnepi két mozi-matiné 15 és 10 lejes helyárral. A gyermekeknek akar örömet szerezni a színház azzal, hogy a husvétünnepi mindkét délelőttjén más-más műsorral tart mozi-matinét. Vasárnap d. e. 11-kor Jackie haját vágat című 7 felvonásos burleszk kerül vetítésre, a főszerepben a kis Jackie Coogannal. Hétfőn d. e. 11-kor pedig nagyszabású Malec műsor lesz. Helyárral mind a két előadáson 15 és 10 lei.

Ma 3-kor, 5-kor és 7-kor utoljára: Patt és Patachon, mint detektívek. Egész Kolozsvár azokon az ötletéken kacag, amelyek a legújabb Pat és Patachon filmben pazarul mulattatják a nézőket. Felhívjuk a közönség figyelmét, hogy a 10 felvonásos Pat és Patachon, mint detektívek, ma (szerdán) utoljára látható Kolozsvárott a magyar színházban. Előadások kezdete: 3-kor, 5-kor és 7-kor. Aki még nem látta ezt a legújabb és legragyogóbb Pat és Patachon képet, az siessen ma a színházba, mert nem lesz többé alkalma azt megnézni, a mit örökre sajnálni fog.

MÉRNÖK I könyv, műszer, körző, papír
LEPAGE -nál K-VAR. kérjen jegyzékeket.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lei, vastagabb betűvel 10 lei. Legkisebb apróhirdetés 5 lei. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Ap óhirdetés díja előre fizetendő, jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg melléke van. Eljegyzési díj 250 lei.

Speciális gyógypedagógiai tanórák, fűszer és terményüzlettel, 6 szobás lakással, másfél holdas kerttel. — Sunculus, Zichy-barlang közelében, főnyalon mentén. Értekezni a tulajdonosnál.

Eladó ház igen jóforgalmu kocsmával, fűszer és terményüzlettel, 6 szobás lakással, másfél holdas kerttel. — Sunculus, Zichy-barlang közelében, főnyalon mentén. Értekezni a tulajdonosnál.

Str. Mărăsesti (volt Krizbai utc.) 2. emeleten épült 1, 2, 3 szobás komfortos lakások május 1-ére kiadók. Értekezni Str. Rătu (volt Kötő-utca) 3. Konkolj-ál, vagy Ullmann virágüzletben Primária mellett.

Keresek pékségem részére, szombat megtartásával, elsőrendű kenyérsütő pékséget, lehetőleg nőiét. Cím: Herskokits lités Alba-lúta.

4-5 szobás lakást keresek, lehetőleg külön telken. Cím a kiadón.

Kiadó
 Irodának alkalmas 3 egymásba nyitó szoba belvárosban. Értekezni Kassánál, Hotel Central.

Hagadab
 illusztrált, Budko metszeteivel, a legalkalmasabb husvétünnepi ajándék. Ára kötvé 75.—, vászonkötésben 100 lei. Kapható az Uj Kelet könyv osztályában.

Felnöttek, lányok, gyermekek

irigykedve vették eddig kezükbe a külföldi színes Magazint: miért nincs ilyesmi magyar nyelven?

Husvétra most megjelenik Budapesten korunknak ez az újfajta folyóirata a

LANTOS MAGAZIN

tarkán illusztrált, 2 hetenként megjelenő folyóirat, amelyet a közép-osztály minden tagja rég áhított örömmel fog a kezébe venni.

A LANTOS MAGAZIN első száma megkezdte Markovics Radionnak, az óriási sikert aratott Szibériai Garnizon szerzője új regényének, AZ ARANYVONAT-nak közlését. — Az Aranyvonalat nagyszerű folytatása az első regénynek. Az első szám egész tartalmában és technikájában csupa újszerűség és gyönyörűség lesz. — Szórakoztató, irodalmi szellemi és művészi formájú.

Ára példányonként: 40 Lei (kapható könyvesboltokban és laparusoknál). Előfizetés negyedévenként: 250 Lei. Egész évre: 1000 Lei.

Ajándéku egy fényképezőgépet

kap minden éves előfizető (negyedévenkénti fizetés esetén is). Az új amerikai kodak ára megközelíti az évi előfizetési összeget.

Ez a tartós ajándék jegyzi el az olvasót a magyar nyelvterületnek ezzel a grandiózus ujtásával.

Előfizetni az UJ KELET könyvosztályánál lehet.

Ideigle a hábo

(Bucures Uj Kelet aggasztó alkonzatja zóket és malache fő felől külön kivitel fejli tarifára va kezdte a t bukaresti mán állate tetbe jönn Ausztria b miniszter, cseh-szlovák találkozik mazott min gyalások a

az új beh tásáig is ideiglene kösenek sági term állatok b

Az állat igen érdek Braila állat ki szerint a feltétele az egészségügy szomszédállat kivitel g zódése Rom állategészsé még csak L kiával. Ugy ni azonban gal és Jug

módot kell piacokat t

és ebben a országok: rögország, nyolország mitásba.

Ebbe a n mondja Ion kell kaposo testületeket ügyi tanács bécsi, mint gek mellett sák az expo

DEVIZ

Zürich —
 Newyork —
 London —
 Páris —
 Milano —
 Prága —
 Budapest —
 Belgrád —
 Bukarest —
 Varsó —
 Bécs —
 Berlin —

Közgazdaság

Ideiglenes kereskedelmi szerződésekkel akarja a kormány az állatkivitelt elősegíteni

A háboru előtt Erdélynek nagyobb exportja volt, mint má az egész országnak

(Bucuresti-Bukarest, március 26. Az Uj Kelet tud.) A romániai állatexport aggasztó visszafejlődése állandóan foglalkoztatja az illetékes kormánytényezőket és mint elsőnek jelentették, Mihalache földművelésügyi miniszter egyfelől külön törvényt készít elő az állatkivitel fejlesztésére, másfelől az új vám tarifára való tekintettel már most megkezdte a tárgyalásokat azon államok bukaresti képviselőivel, amelyek a román állatexport szempontjából tekintetbe jönnek. Az elmúlt hét végén Ausztria bukaresti követével tárgyalta a miniszter, a napokban pedig a bukaresti cseh-szlovák követtel, még ezen a héten találkozik Mihalache az olasz meghatalmazott miniszterrel is. Mindezek a tárgyalások arra irányulnak, hogy

az új behozatali vámtarifa megalkotásáig is a szóbanforgó államok ideiglenes kereskedelmi egyezményt kössenek Romániával a mezőgazdasági termékek, de elsősorban az állatok bevitelének megkönnyítése érdekében.

Az állatkivitel visszaesésének okait igen érdekesen világítja meg Jonescu-Brăila állattenyésztési vezérigazgató, aki szerint az export feljavításának első feltétele az, hogy kereskedelmi és állattenyésztési egyezményeket kössünk a szomszédállamokkal, ahová a román állatkivitel gravitál. Kereskedelmi szerződése Romániának egyáltalán nincs, állattenyésztési konvenciója pedig még csak Lengyelország és Cseh-szlovákiával. Ugyanilyen egyezményt kell kötni azonban Ausztriával, Magyarországgal és Jugoszláviával is. De ezenkívül

módot kell találni arra is, hogy új piacokat teremtsünk a román élőállatok számára

és ebben a tekintetben inkább a keleti országok: Törökország, Egyiptom, Görögország, azonkívül Olaszország, Spanyolország és más államok jöhetnek szóba.

Ebbe a nagyfontosságú munkába — mondja Jonescu vezérigazgató — be kell kapcsolni a diplomáciai és konzuli testületeket is, azonkívül külön állatügyi tanácsosi állást kell kreálni úgy a bécsi, mint a prágai román követségek mellett, akik idejében informálhassák az exportöröket az ottani piacok

szükségletéről, valamint megkönnyítsék az exportöröknek a különböző formalitásokat és eljárásokat külföldön. Mindezen azonban nem elég, hanem

elsősorban meg kell szüntetni az összes kiviteli illetékeket és a kormány külön prémiumokkal segítsen elő a kivitelt,

egyelőre csak vámbonok formájában, de később valóságos prémiumokkal. Le kell szállítani a fuvardíjakat és meg kell gyorsítani az exportálatok szállítását. Kiegészítésként el kell törölni a többi illetékeket is, mint amilyen például a hivatalos szállítóirodák részére szedett taxák, a berakodásnál fizetendő kövezet vámok, a vagonkerési illetékek, amelyek minden haszon nélkül gyöngítik az áru versenyképességét.

Más téren is sürgős tennivalókat lát Jonescu vezérigazgató, még pedig az export megszervezése tekintetében. Szerinte

meg kell szervezni az állatexportöröket

a határszéli mezőgazdasági kamarák égisze alatt, mert csak így lehet az árukivitelt megfelelően szabályozni, azonkívül ezzel lényegesen csökkenteni lehetne azokat a költségeket, amelyekkel az állat és állati termékek kivitele jár. Adják ki kommisszióba a nagyobb export vágóhidakat, részesítsék az összes kedvezményekben a modern hűtőberendezéssel felszerelt határmenti vágóhidakat, azonkívül Kürtös, Biharpuspöki és Ghica Voda határállomásokon is létesítsenek megfelelő berendezéseket, amelyek az exportot elősegítik.

Arra, hogy Románia állatkivitele milyen súlyos mértékben esett vissza, Jonescu vezérigazgató összehasonlítja a régi királyság és Erdély békebeli kivitelének adatait. A háboru előtt a regát (1895-ben) 50 ezer ökröt, 100 ezer juhot és ugyanannyi sertést exportált, míg Erdély kivitele 1913-ban a következő volt: 90 ezer ökröt, 60 ezer juhot és 210 ezer sertést. Ma, amikor ez a két terület ugyanegy országban van, az ökrök és sertések kivitele felére, a juhexport pedig nyolcadára esett vissza, holott legalább a régi mennyiségeket fenn kellett volna tartani.

A cementárak leszállításáról tárgyal a kormány. Az iparügyi minisztérium és a kartellben tömörült cementgyárak között, mint ismeretes, hosszabb idő óta tárgyalások folynak a cement árának leszállításáról. Jelenleg ugyanis a romániai cement kétszer annyiba került, sőt többbe is, mint a külföldi. Tavaly a kartell vagononként 25.000 lejben, a detailkereskedelemben pedig 28.000 lejben állapította meg a cement árát, de ezt csak papíron tartották be, mert a valóságban a cement angró ára 30.000 lej, kiskereskedelmi ára pedig 33.000 lej volt. Az építkezni akarók külföldi cementet nem hozhattak be, mert az vagononként 30.000 lej vám sújtja. (Ezt a horribilis vámot állítólag satjójába következtében felejtették a vámtarifában.) Madgearu miniszter a behozatali vámtarifa módosítása előtt békés úton kívánja a túlzott cementárak leszállítását elérni. A gyárak hajlandók is vagononként 2000 lejjel leszállítani a cement árát, viszont a minisztérium legalább 8000 lejes árszállítást akar és most ekörül folynak a tárgyalások.

A falusi korcsmákat az egész országban zárva kell tartani vasárnap. A március 23-iki Monitorul Oficial közli a népjóléti minisztérium döntését, amelyvel az 1925 november 28-ikán kelt és az 1925 december második hívtallos lapban megjelent 35.617. számú miniszteri rendelet intézkedéseit az egész országra kiterjeszti. A hivatkozott miniszteri rendelet első szakaszának értelmében a falusi korcsmák vasárnapokon és a hivatalos ünnepeken egész napon át kötelesek zárva tartani.

Nyitlér

Az e rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Erdélyi nagyobb favállalat keres

központi irodájában felfektetendő nyilatartáshoz egy teljesen önálló, könyveléshez és üzemhez értő hivatalnokot. Ajánlatokat, eddigi tevékenység, nyelvismeret, fizetési igények és esetleges referenciák feltüntetésével, e lap kiadóhivatala »Evidenz« jelige alatt továbbít.

Felzennél már alkalmazásban volt fiatal számlázót és fiatal könyvelési hivatalnokot, lehetőleg mindhárom nyelvel keres erdélyi favállalat. Ajánlatok »Erdély« jelige alatt e lap kiadóhivatalához intézendők.

A bolygó zsidó

Eugen Sue világhírű regénye két hatalmas kötetben — 400 lejjel — kapható az Uj Kelet könyvoszt.-ban

Uj könyvek

(Szépirodalom)

Arlen: Ifjú szerelmesek	ára 204 lei
Benedek Marcell: Hamlet tanár ur	108 "
Anet Claude: A tulsó parton	153 "
Cherbuliez: Holdenis Meta	102 "
Delmont: Város a tenger alatt	190 "
Dekobra: Guruló Vénusz	136 "
Erdős René: Pandy György ifjusága	204 "
Roland Dorgeles: A szent Louis Hemon: Az ökölvívó	187 "
Locke: Uri csavargó	136 "
Mathersy Helén: (Jön a rozson át" szerzője): Győzelmes Vénusz	170 "
Courthas Mahler: Szind Dóra	25 "
Oppenheim: Kalandorok és milliárdosok	68 "
Romain Rolland: Mahatma Gandhi	25 "
Sásdi Sándor: Hanna nagy utja	102 "
Sardou Victoria: Teodora	119 "
Strindberg: Az apa; Pajtások; Julia kisasszony	102 "
Wassermann: A lángész	156 "
	255 "

Uj utakon

Markovics Rodion: Szibériai garnizon	ára 160 lei
Paleologue: Eugeniacsászárnó vallomásai	160 "
Benoit: Szerelmes ellen-ségek	160 "

Szép Ernő: Jó nő. (Legújabb költemények). Ára 102 lei.

Dosztojevszkij özvegyének emlékiratai

A legérdekesebb regénnyel vetekednek ezek az írások, amelyekben a nagy orosz író felesége feltárja előttünk Dosztojevszkij mindennapi életét, írói műhelyét és mindent, ami a költő rajongóit érdekelheti. Ára két kötetben 408 lei.

Wallace: Erőszak	ára 221 lei
Wallace: A dilettáns gonosztevő	153 "
Wallace: A halál angyala	163 "

Gárdonyi Géza műveinek gyűjteményes kiadása:

Dávidkáné	ára 136 lei
Falusi verebek	136 "
Pöbhiyek	136 "
Bor	102 "
Fehér Anna	102 "

Palle: 44 nap alatt a föld körül. (Egy cserkesztú utazása). Ára 136 lei.

Népszerű tudományos művek:

Mi a Rádió	ára 20 lei
Renan: Evangellum	289 "
"ház	272 "

Mencken: A nők védelmében. (Házasság, szerelem stb. előítéletmentes vizsgálása ez a sziporkázóan ötletes közz-könyv). Ára füzve 149, kötve 204 lei.
Raul France: Az örök erdő. (Vonzó erdei séták kapcsán az ember és társadalom örök problémáját világítja meg a világhírű tudós). Ára 170 lei.

Molnár Antal legújabb zenekönyvei:
Zenekultúra — — — ára 187 lei
Jazz-band — — — " 119 "

Schidlof: Spanyol nyelv-tan — — — ára 272 lei
Lingua: Spanyol-magyar szótár — — — " 122 "
Complett spanyol szótár " 272 "

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában.

TÖZSDE

A piac változatlan

DEVIZÁK	Kolozsvár	Valutapiac 1929 március 26 (Rador)							
		Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitás	Zárlat						
Zürich	324 — 3240	—	—	49250	3234	1103750	13681	65005	1923
Newyork	168 — 15	51985	51985	2561	16775	57370	71130	3880	—
London	814 — 10	232325	232313	12425	81564	27487	34520	16393	48484
Páris	659 — 659	203025	203025	—	6650	224050	277875	13205	39675
Milano	882 — 882	272200	272175	13410	881	30050	3723	1787	52325
Prága	49350	153950	154000	—	49825	170025	210812	—	26
Budapest	2940 — 2940	906260	905250	—	2930	—	12390	5925	—
Belgrád	—	91275	91275	—	294	1007	124850	5933	176
Bukarest	—	30959	30900	1520	—	3410	42325	2032	6050
Varsó	1926	530	6630	—	1909	648280	7973	37887	—
Bécs	2368 — 2368	73070	7310	—	2364	80730	—	47471	—
Berlin	4006 — 4005	1233250	12332	—	3988	13611250	16878	80320	—

Száz lej árfolyama: Zürich (zárlat) 309, Páris 1520 Budapest 34150, Bécs 42350, Prága 2011

ÖZÖNVIZ

Komédia három felvonásban

Irta: H. Berger

Fordította: Szabó Imre

(Minden jog fenntartva)

Beer: Nem tudtam, hogy ilyen gyanús üzlet is van de engedelmet kérek, én azt hiszi talán, hogy a maga üzlete, ott bent a város közepén, az igazság szentélye? Maga is csak kereskedett, mérte az igazságot, különböző árakon vesztegette. En bizony nem tudom, melyiket nevezem korrektebb üzletnek.

O'Neil: Igaza lehet. Az én boltom sem lehet külön a Phraserénél. Csak az a különös, hogy az emberek ezt csak akkor látják meg, amikor szemben látják magukat a halállal.

Beer: Amikor itt a halál és el fog nyelni bennünket!

O'Neil: Mondja mister Beer, boldog embernek tart maga engem?

Beer: Magát? En azt hiszem magáról, hogy nem annyira boldog, mint inkább egy félrekapott zseni.

O'Neil: No hát ez nagyszerű! Félrekapott zseni vagyok én. Ezt kitünően eltalálta. Elmondhatná mindjárt az okát is? Whisky? Eh, dehogy! Asszony, az sem! Pech? Siker? Pénz? Nem, nem egyáltalán nem. En aljában véve egy elveszett ember vagyok, de nem azért, mert örökké boldogokat fecsegek, mert jelentéktelen dolgokról szoktam diskurálni, mert a szám folyton jár, mint egy kerepelő. Sokszor az ilyen kerepelés közben támadnak legjobb ötleteim és ideáim. Egész életem arra van beállítva, hogy mindenhez értek és semmit sem tudok. Hiába no, én egy boldogtalan, egy sikertelen, egy elveszett ember vagyok.

Beer: Hát bizony, mi most mindnyájan elvesztettek vagyunk.

O'Neil (nehány pillanatnyi várakozás után, szomorúan): Amikor még fiatal fiskális voltam, egyetlen dolog nyugtalanított: hogyan lehetne sok pénzhez jutni? Akkor történt, hogy elítéltem egy ártatlan embert és hozzá jutottam a pénzhez. Nos, ezzel kezdődött és mindjárt le is zárult az én jogász karrierem. Mert azután nem voltam már az igazság bajnoka hanem a pénznek lettem a rabja. Ártatlan éjszakáimon sokszor gondoltam, ejnye no, jóváteszem a bűnömöt, de ahogy kivilágosodott, megint csak az ördögé lettem. Mert a lelkiismeret, kedves Beer barátom, csak játszik velünk, jön, kinez és eltűnik, de benn ül azért az idegeink között és fakóra festi a nézésünket. Mi-lyen jó lenne csak úgy elkergetni az önvád kinjait, de nem lehet. Csak inni muszáj, egyre csak inni!

Beer: No megyek Phraserhez, állít-sam talpra néhány vigasztos szóval. (A Morse-készülék megreccsen.) No most már megint egy kis életjel. (Odamegy.) Nem értem, hogy már nem ad betűket, csak pontokat. Egy pont négy pont, nyolc pont. Vajon mit jelent ez?

O'Neil: Ez azt jelenti, hogy ott is mindennek vége!

Beer: Mindennek?

O'Neil: Szomorú dolog, de ez így van. A víz elérte a bőrt és maga alá vette a sürgöny apparátusát.

Beer: Hát vége, Istenem, mit lehet csinálni! De azért ne mondjuk meg nekik. Mi erős emberek vagyunk és még egyenesen állunk... De Phraser és Streeton, azok borzasztó kétségbeesett ágaskodnak a végzet ellen.

O'Neil: Hát hisz rendben van, legyen úgy... Csak egy dolgot szeretnék tudni, mister Beer. Önnek valami jelentete volt azzal a leánnyal. Nem mondaná meg, hogy történt?

Beer: O, maga a Lucyra gondol. Hát bizony, ennek a leánynak az esetében én bűnösnek érzem magam, de higgye el uram, a nő kegyetlenül büntet. Fagyosan és kiméltlenül. Beszél talán vele?

O'Neil: Nem szoltam erről egy szót sem neki. Mulattattam a társaságot, együtt ittunk, de a nő... Ejnye a szerencsén előtt nem akarok beszélni.

Charley.

(Jön és vidáman énekl a yankee doo-
dle-t.)

O'Neil: Nagyon jó, Charley, pompá-
san énekel. (Ő is vele énekel.)

Charley (kissé be van állítva): Nem,
nem! Nincs jó kedvem! Nem ittam ele-
get. Nekem sok kell és akkor nagysze-
rűen érzem magam, nagyszerűen, egé-
szén főlésesen!

O'Neil: Hogyan fogod érezni magad?
Micsoda finom kifejezést használtál?
Charley (énekelve): Fel - sé - ge -
sen!

O'Neil: Azok, ott bent, még mindig
iszniak?

Charley: O, de mennyire! Az öreg
Streeton mindenkit megkínál borral és
nem engedi, az Istennek sem, hogy va-
laki fizessen. Es ő maga hol sir, hol ne-
vet, épuj, mint a színész, aki hű az
áldóját, úgy szaval, hogy az egész tár-
saságot kicserélte. Lucy is sir. Folyton
csak sir, nagyon sajnálom szegényt.
Meg akartam vigasztalni és betettem
egy üveg sherry brandit a táskájába.
Egy egész üveget. Nem loptam, Street-
on azt mondta, hogy most már ugyls
mindegy, lehet ajándékozni. No hát, az
öreg Streeton, az valami csuda volt.
Összetette a kezeit és könyörögve kért
bennünket, hogy bocsássuk meg a bű-
neit, amiket vétett ellenünk. Hát ké-
rem, én meghoósítottam. Es mister
Phraser mindenkit pezsgővel traktál és
egyre csak azt monja: szeressük egy-
mást mintha csak testvérek lennénk.
Ugy beszél az, kérem, mint egy temp-
lomi prédikátor. Ne tessék nevetni, de
ez egészen így volt. Az öreg Streeton
mindent nekünk ajándékozott és kijel-
entette, hogy ami itt van, az a miénk.
Megtehünk mindent az utolsó falatig
és megihatunk mindent az utolsó csep-
pig. No erigy, Charley, erigy, hozzá
pezsgőt mindenkinek!

O'Neil: No erigy már Charley, de
gyorsan!

Charley: Hát hisz megyek, megyek!
(Megy.)

O'Neil: Minden rendben megy, hogy
úgy mondjam, programmszerűen.

Beer: Mister O'Neil, nem tudom ma-
gának megmagyarázni, de úgy érzem,
hogy most össze tudnám szedni minden
erőmet, hogy valami nagyot, de valami
nagyszerűt cselekedjek.

O'Neil: En alkalmas adok magának
erre. Egy nagylelkű egy utolsó csele-
kedetet követhet el még ebben az
órában.

Beer: Mi legyen az?

O'Neil: Öntse ki a szívét Lucy előtt!

Beer: Félek, hogy nem fog meghall-
gatni.

O'Neil: Biztosíthatom afelől, hogy
nem fogja elutasítani. Milyen szép, mi-
lyen tüneményesen gyönyörű dolog
lesz ez. Ha beszédet tartanék, uram,
erről a témáról, ezeket mondanám öm-
re mutató. (Rámutat.) Ime, ez a férfi
letépte az előítéletek boros fátyolát és
napsugárral permetezte be az uccának
ezt a szerencsétlen drága kicsi virágát!
Nos, rendben van?

Beer: Nem bánom! Menjek legalább
egyetlen üdvös cselekedettel a tulvi-
lágra.

Charley (visszajön): O, ó, borzasztó,

mi van az áradással! A víz feltépi már
a boltok lakatjait és zuzza be az abla-
kokat. Minden a világon el van áraszt-
va. (Mindhárom a pince ajtaja felé fut-
nak.)

Beer: Kezet a szájra, Charley, egy
kukkot ne szólj a veszedelemről!

Charley: Dehogy szólok, inkább azt
mondom, hogy apadt a víz és sehol
sincs már, csak éppen a tavakban és
természetesen a folyókban. Ott még
van!

Beer: Ezt se mondd, fölösleges! Ne
mondj semmit!

O'Neil: Yes, Charley, valóban leg-
jobb lesz, ha nem szólsz egy szót sem!
No, menjünk!

Charley: Mister Beer is velünk jön?
O'Neil: Nem, mister Beer itt marad
és csak később jön be hozzánk.

Charley: Igen, értém, később. De
azért jön, egészen biztosan! Ertem, ér-
tem (Kimeznek. Rövid szünet. Beer oda-
fülel az áradás zajára. Lucy bejön.)
(Polyt. köv.)

Most jelent meg

Autó kézikönyv

Irta: WEINER EMIL

Az „Autó Kézikönyv“ két részre oszlik:

Első része

az előismereteket tartalmazza (mechanika, elektromosság, stb.) azok számára, akik ezeket nélkülözik, vagy ismereteiket fel őhajítják ujtani. Ezek az előismeretek az automobilszerkezetének és működésének megértéséhez nélkülözhetetlenek, viszont ezek segítségével a könyvet a laikus is könnyen megértheti

A második rész

az autó szerkezetének, kezelésének és vezetésének ismertetésével foglalkozik, az érthetőség követelte részletességgel, amit szemléltetőleg segítenek elő a nagyszerű kiviteli ábrák. Az AUTO KÉZIKÖNYV a nagyközönség számára van írva és a kezdősoffortól a más szakmában működő mérnökig mindenki élvezettel és tanulsággal olvashatja.

520 ábra

610 oldal

Ára füzve 510

MOST JELENT MEG!

Dr. ROHN HILBEL: A palesztinai kolonizáció

Az első magyar nyelvű könyv, amely rendszeresen összefoglalva ismerteti:

A palesztinai kolonizáció ötvenéves történetét;
a palesztinai kolonizáció módszereit, tárgyi és személyi tényezőit;
a kolonizáció közgazdasági és pénzügyi problémáit.

Ára 60. lej. — Megrendelhető: Az Uj Kelet könyvostályában.

Szerezzen örömet gyermekének!

Rendelje meg a legterjedtebb zsidó ifjúsági folyóiratot, a

Remény-t

megjelenik egyszer havonta.

Tartalmaz mesét, regényt, szindarabot, verset. Cserkész és rejtvényrovat.

Előfizetési ára:

egy évre 240 lej
egy fél évre 130 lej.

Előjegyzések csak az Uj Kelet könyvostálya utján eszközölhetők. Sörjén mutatóvényszámot 10 lej értékű levélbélyeg ellenében.

Egy

Egondolt
népszavazás
tartottak a
cizmus meg
mányzást r
sa-e fel egy
volna szó
don nyilván
szabad véle
nekelőtt a
Megvan-e e

Anélkül,
rázni akarn
arra akarok
államban, a
tatórikus r
vazás elren
gondolnom
rodtan-és
ív gálás
oly gyönyör
Még az is,
fascizmusa
roppant nyo
egész ország
hogy az em
sem mondha
nyét a dolo
ken amelye
sagedésre h
olyan katon
dik mint a l
kaszárnya-v

Egész Olas
tatalmas fas
denki, aki é
gyen ennek
Aki kivüle
gási, hanem
től is meg
ez a szorítás
akik a fasc
belik a hely
elki kénysz
mus nyomá
porodott el
Volt példau
eszi olasz
lamosművek
sát végezte,
dományágga
összes leány
léseggel, be
egyetemben
mélto, egész
szadalmi tud
szakma több

Istenhívők,
dánusok, pe
aszkéták tany
napsütötte
rögen mint t
tak, ma szak
elő, a muzeu
és a csicséró
maikkal ma
jait irányítja
lére vetült
bonne vannak
ban, azok m

Lehetett-e
szabadon vok
lyek felett elő
fistölőket? I
tal a szavaz
ahol kétféle
katonaság jel
lépését. Es v
ótt, ahol az